

PÄR LAGERKVISTS PLAN (PLP)

2022.09.20

Axeln genom platsen med Linnéparken i fonden

INLEDNING

Bakgrund och syfte

Omgestaltningen av området
Pär Lagerkvists plan är en naturlig del i utvecklingen av Växjö stationsområde. I detta dokument presenteras samlade idéer och gestaltungsprinciper för området. Läget innebär att ett stor mängd funktioner ska inkluderas och samordnas. Ambitionen har därför varit att organisera platsens funktioner på ett optimalt sätt, ge platsen en tydlig identitet och karaktär och samtidigt bevara och utveckla kvalitéer som finns i området idag.

Syftet med detta material är att sammanställa en helhetsbild för alla inblandade och genom det bidra med ökad förståelse för hela projektet.

Projektgrupp

Beställare **Växjö kommun** genom:
Sofia Iderheim (Projektledare hela stationsområdet)
Jennie Persson (Projektledare PLP)
Göran Svantesson (Stadsträdgårdsmästare)
Malin Hedberg (Trafik)
Karoline Wiklund (VA)
Sebastian Morin (Tekniska lösningar)
Fredrik Brandt (Projekteringsstöd)
Sanne Vader (Bygglov SBK)

Sweco Architects genom:

Landskapsarkitekter

Henrik Fogelklou (uppdragsledare)
Carl Hillinge (biträdande uppdragsledare)
Anna Runneby (Handläggare)

Trafik

Charlotte Berglund (Teknikansvarig)

Ljusdesign

Jonas Ek (Teknikansvarig)

Konstruktion

Erik Åsheden (Teknikansvarig)

Gata/mark

Sara Johansson (Teknikansvarig)

VA/Ledningssamordning

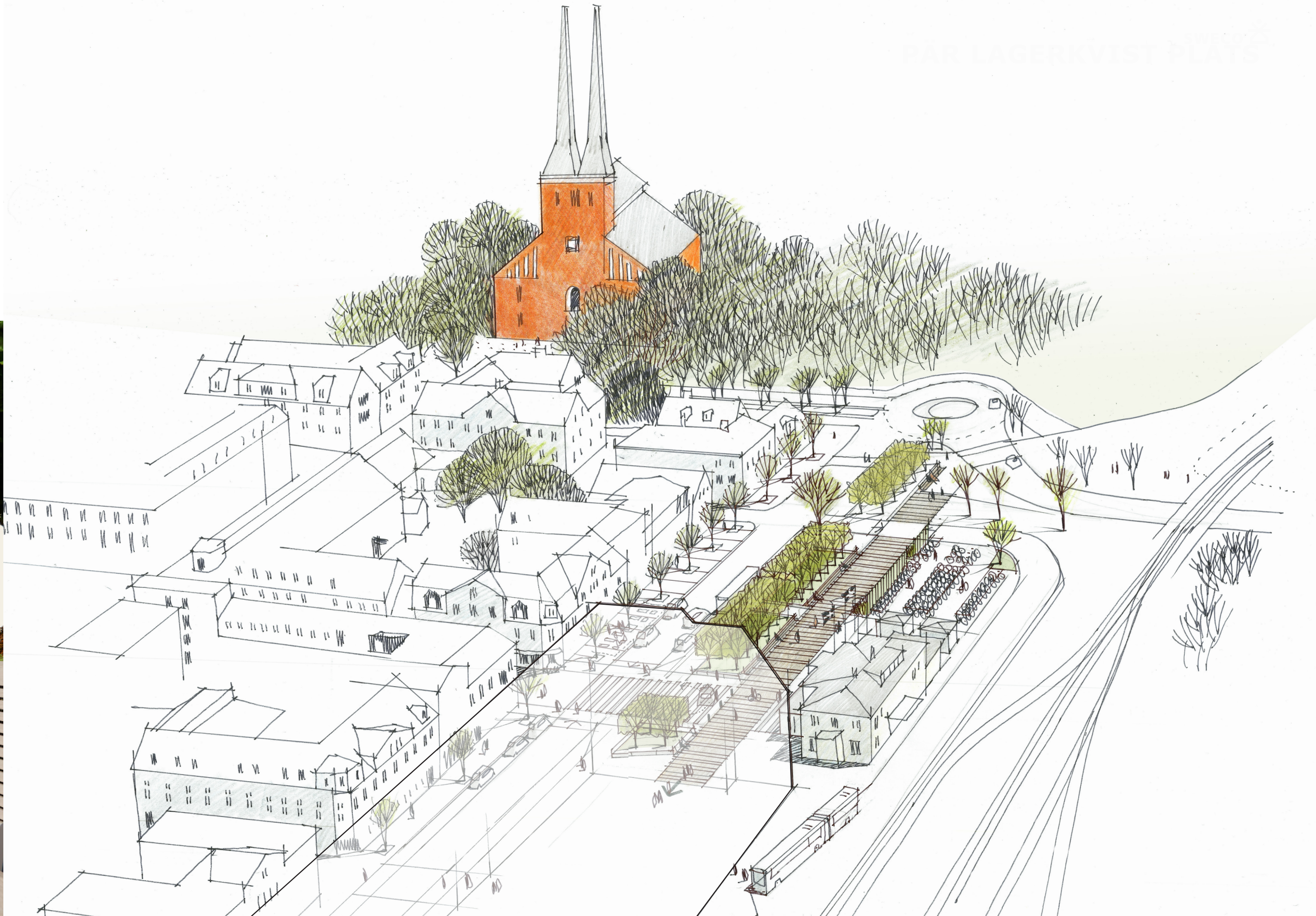
Johan Mauritzon (Teknikansvarig)

Geo

Henrik Malmberg (Teknikansvarig)

Innehåll

Inledning	s 2-3
Orientering och målbild	s 4-5
Idé	s 6-7
Situationsplan	s 8-9
Visualisering	s 10-11
Trafik, tillgänglighet och rörelse	s 12-13
Växtmaterial	s 14-17
Grönstruktur	s 18-19
Målbildsuppföljning	s 20-21
Linnébysten & Kaktusplanteringen	s 22-23
Referenser/underlagslista	s 24-25

ORIENTERING

Befintlig tillfällig cykelparkering

Kommunhuset och Gamla Station

Ungång till Växjösjön

Linnérondellen

MÅLBILD

Platsen i staden

Tydliggöra kopplingen för fotgängare och cyklister mellan stationsområdet, Linnéparken, Växjösjön och centrum.

Göra Pär Lagerkvists plan till en plats med tydlig identitet.

Hela resan perspektivet

Nod för enkla byten och koppling mellan **cykel - buss - tåg**. En enkel och positiv reseupplevelse bidrar till att minska biltrafiken.

- Buss ska kunna köra ut på Norra Järnväggsgatan via Pär Lagerkvists plan. Buss ska kunna vända öster om nya Kommun- och Stationshuset.
- Angöring - Platser för korttidsparkering, charterbuss och leveranser på Norra Järnväggsgatan.
- Plats för så många väderskyddade cykelparkeringar med tillräckligt utrymme som möjligt.

Kulturhistoria

Respekt för rutnätsstaden och dess struktur.

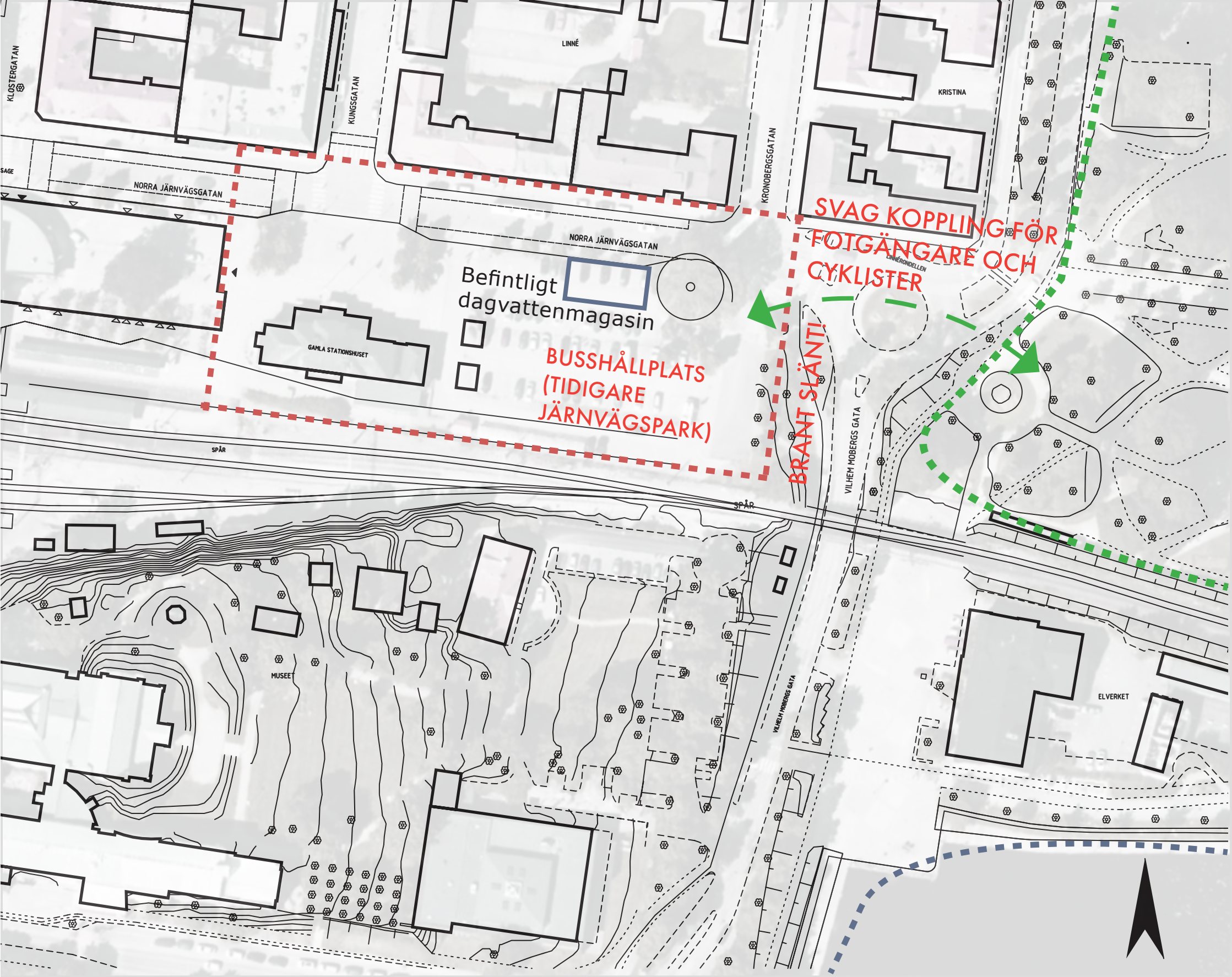
Järnvägens betydelse och dess siktlinjer.

Trädader och formklippta träd som kulturhistoriskt element.

Grön- och blåstruktur

Öka närheten till Linnéparken och Växjösjön för att stärka deras funktion som viktiga gröna rekreationsområden.

Förstärka / Addera element till Växjös grönstruktur.

PLATSEN IDAG

IDÉ

Kopplingar

Pär Lagerkvists plan ska vara en inbjudande miljö som länkar samman Nya kommun- och stationshuset med Linnéparken, Växjösjön och centrala Växjö. Platsen ligger centralt i Växjö och kommer bli en viktig central hub för cyklar, tåg, bilar, bussar och gångtrafikanter. Att underlätta interaktionen mellan de olika trafikslagen är en av platsens viktigaste uppgifter. Det nya kommunhusets utformning bygger på att ett nytt stråk anläggs öster ut mot Linnéparken och Växjösjön. Genom att underlätta och förtydliga dessa kopplingar görs närliggande kvaliteter mer lättillgängliga och blir troligen bättre utnyttjade.

Cykelparkeringar optimeras

Genom att placera tvåvåningscykelparkering i sydöstra hörnet av Pär Lagerkvists plan frigörs så mycket yta som möjligt till ytor för vistelse, rörelse och planteringar.

Trafik

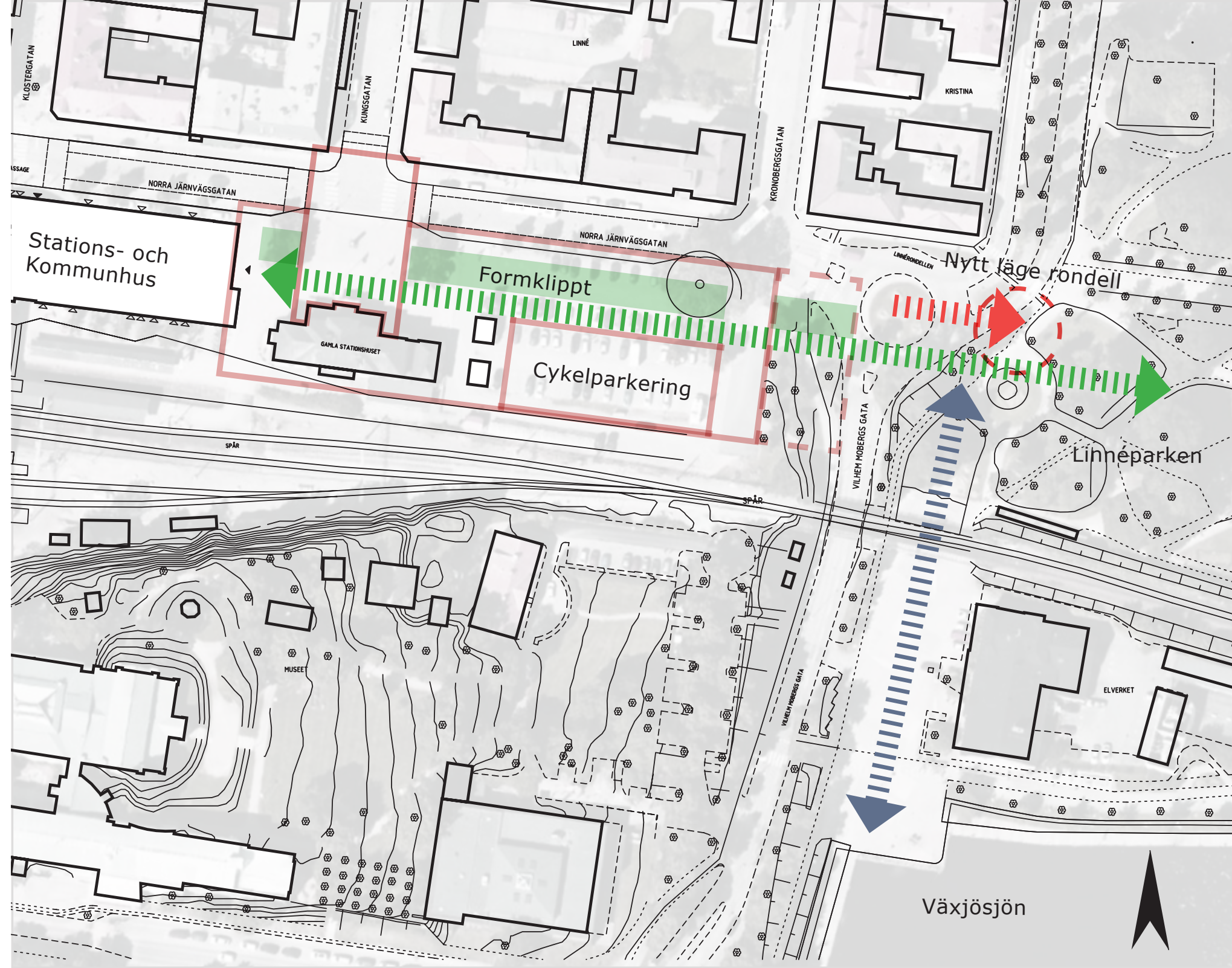
Genom att flytta rondellen österut skapas bra förutsättningar för Pär Lagerkvists plan att bli en plats för vistelse och möten. Länstrafikens bussar föreslås vända i den nya rondellen, vilket ger mer plats åt andra funktioner på Pär Lagerkvists plan. Korttidsparkering sker ute på Norra Järnvägsgatan och Kungsgatan för att få till så stora bilfria ytor som möjligt.

Formklippt och blomning - tillägg i grönstrukturen

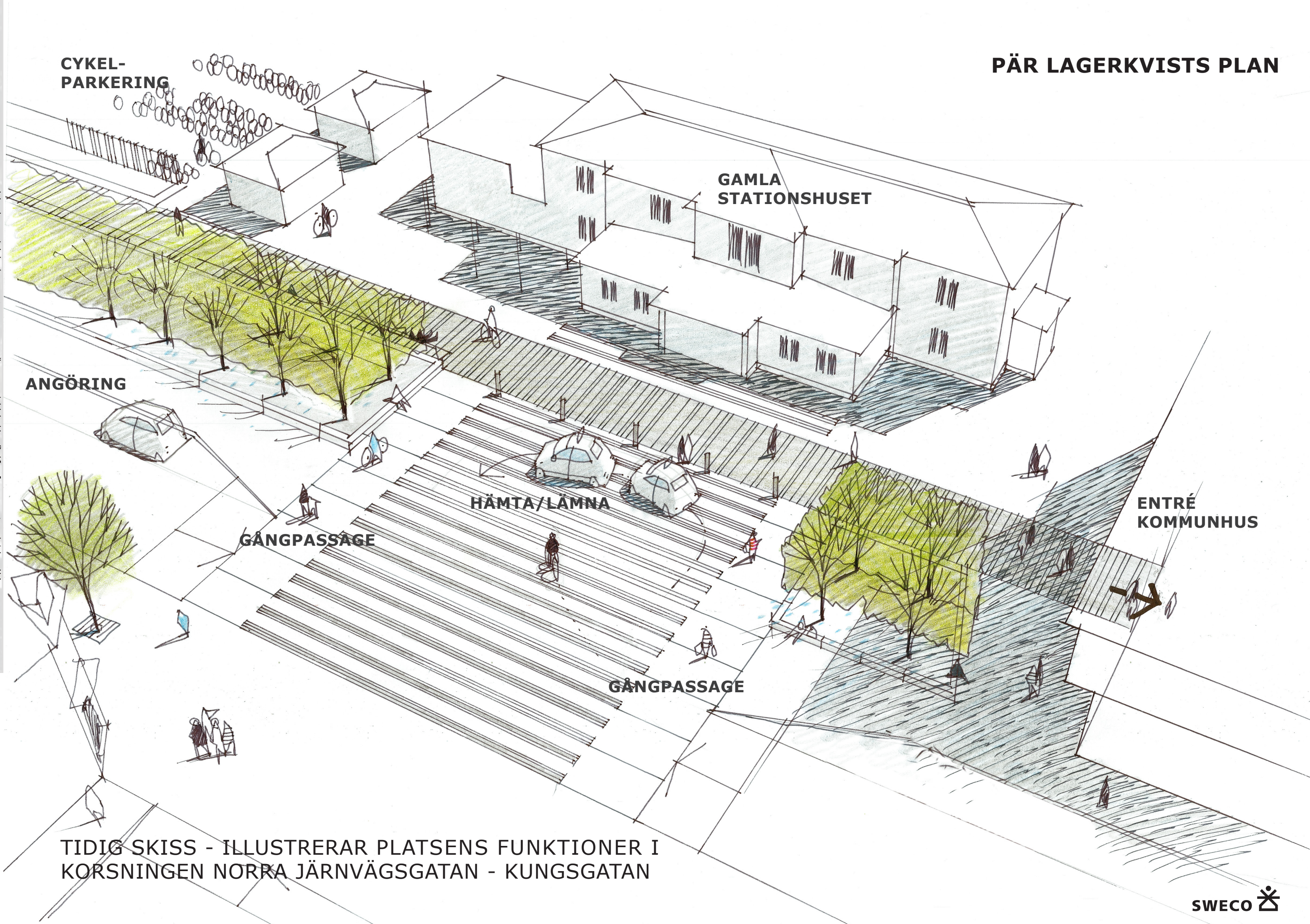
Pär Lagerkvists plan rymmer många funktioner och sprider ut sig över ett stort område. För att ge platsen en tydlig identitet och samtidigt skapa stöd i ryggen för platsens södervända sittplatser föreslås en lång trädrad med formklippa träd. Formklippa träd är ett kulturhistoriskt arv i Växjö och utgör här platsens ryggrad samtidigt som de bidrar till en tydlig karaktär. Träden förstärker platsens långsträckta form och kopplar visuellt samman Pär Lagerkvists plan med Linnéparken. Ett starkt bidrag till Växjös grönstruktur.

Sitta många - långbänken

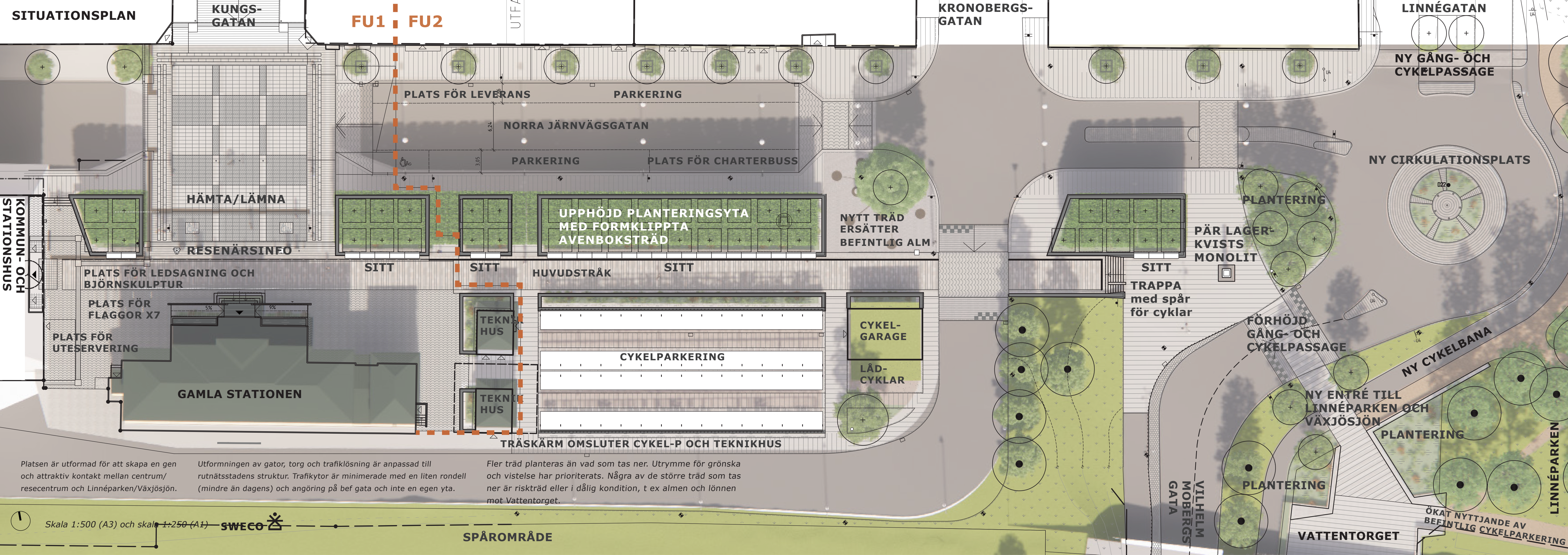
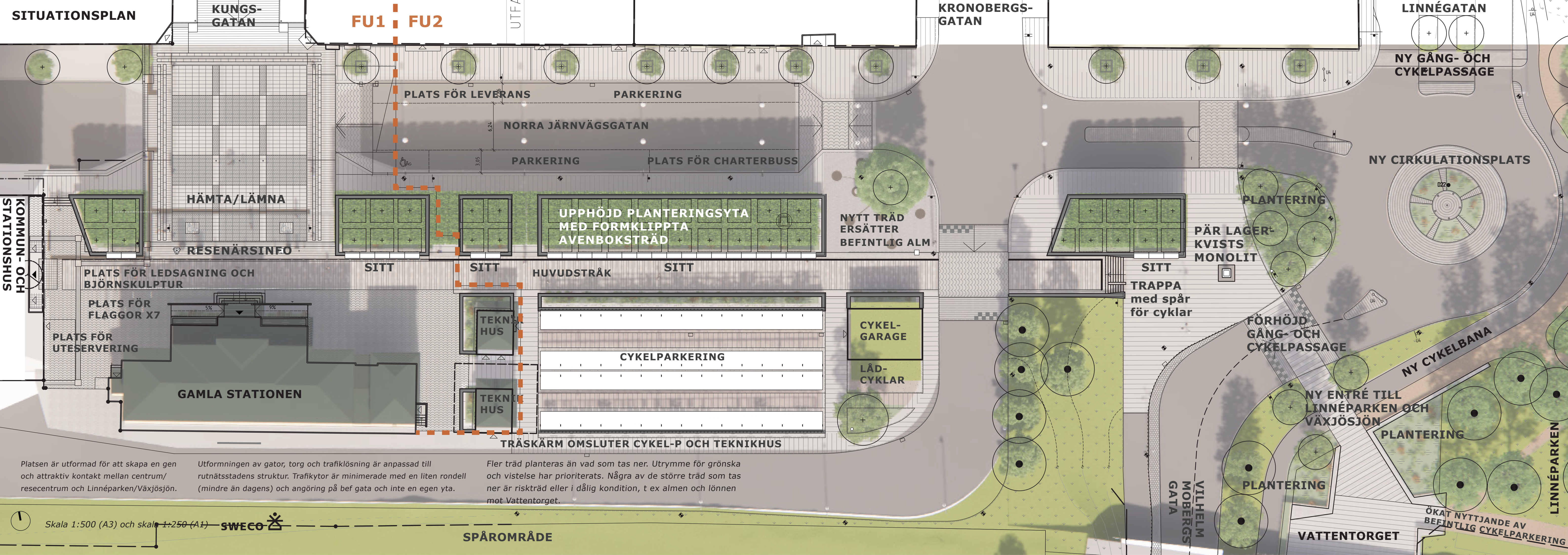
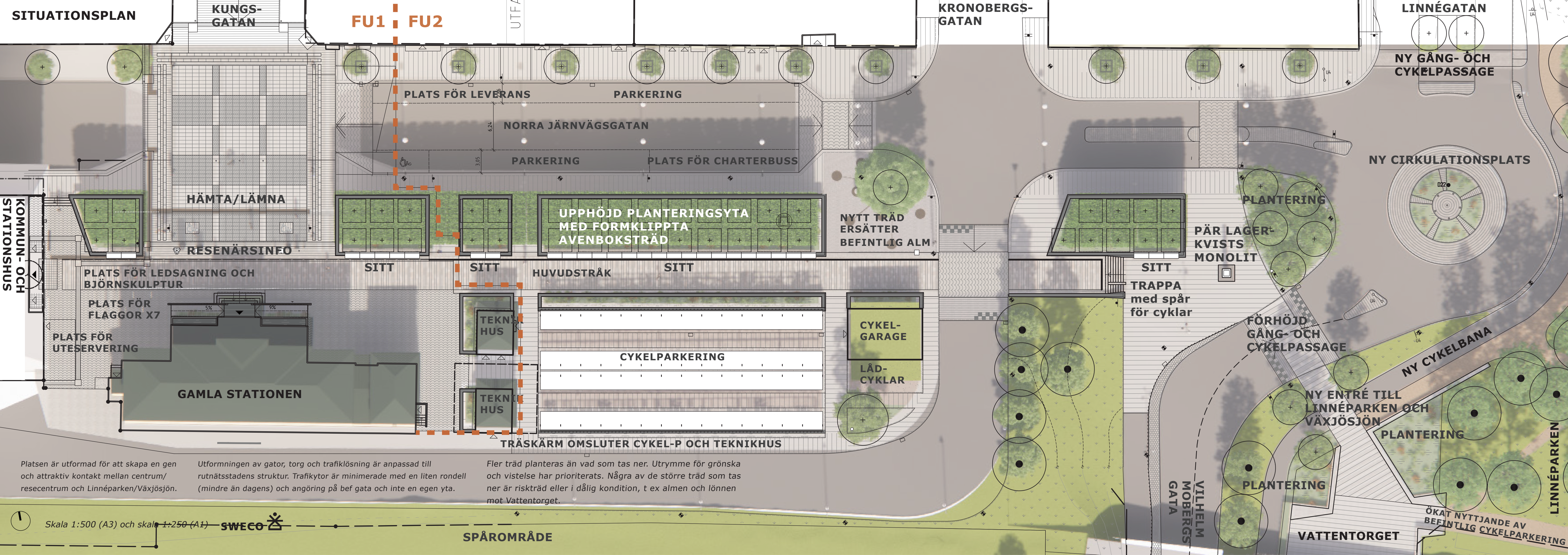
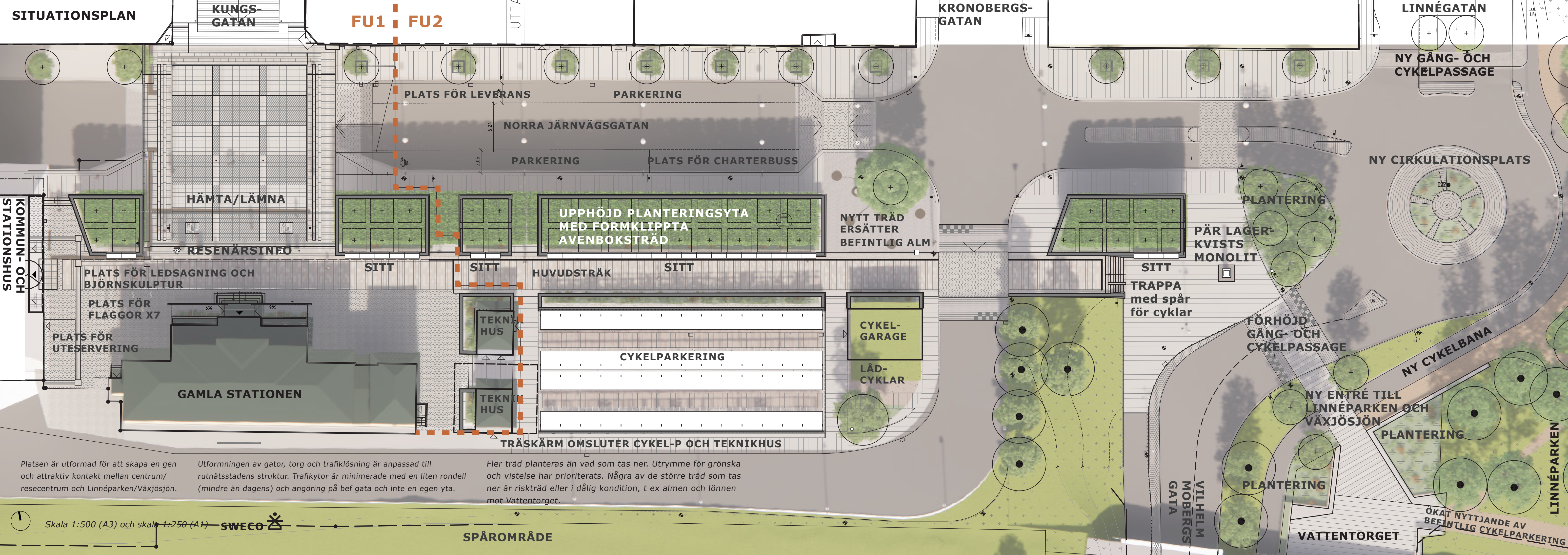
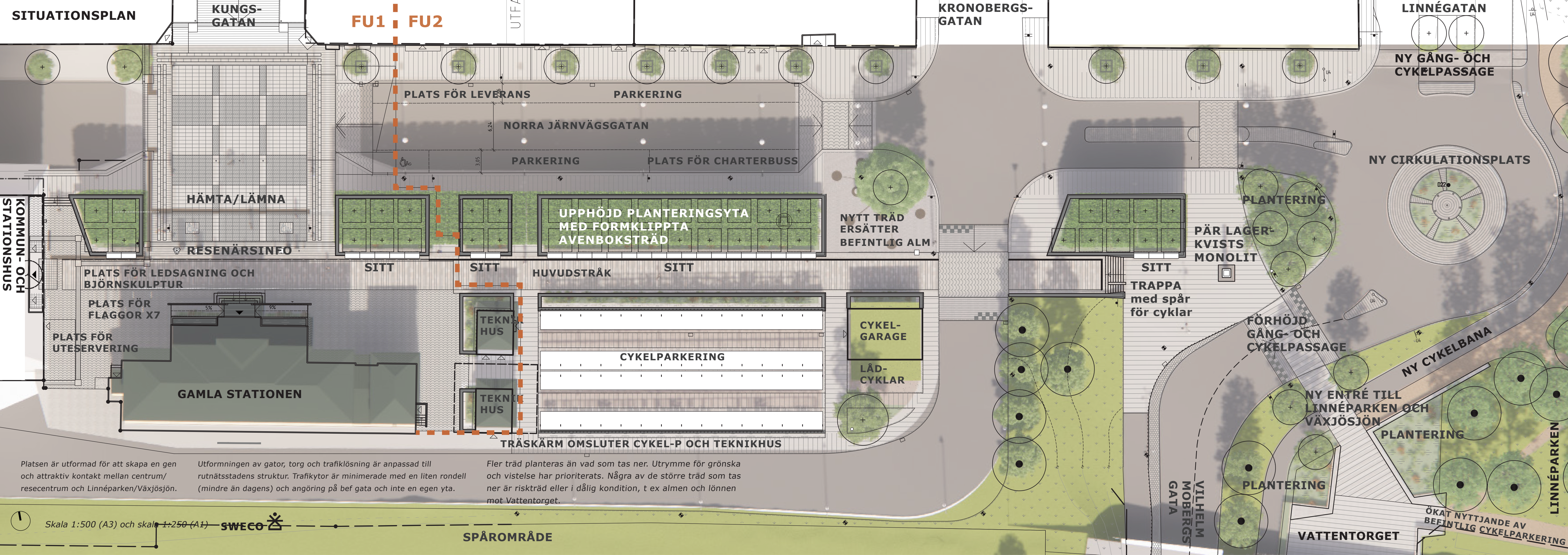
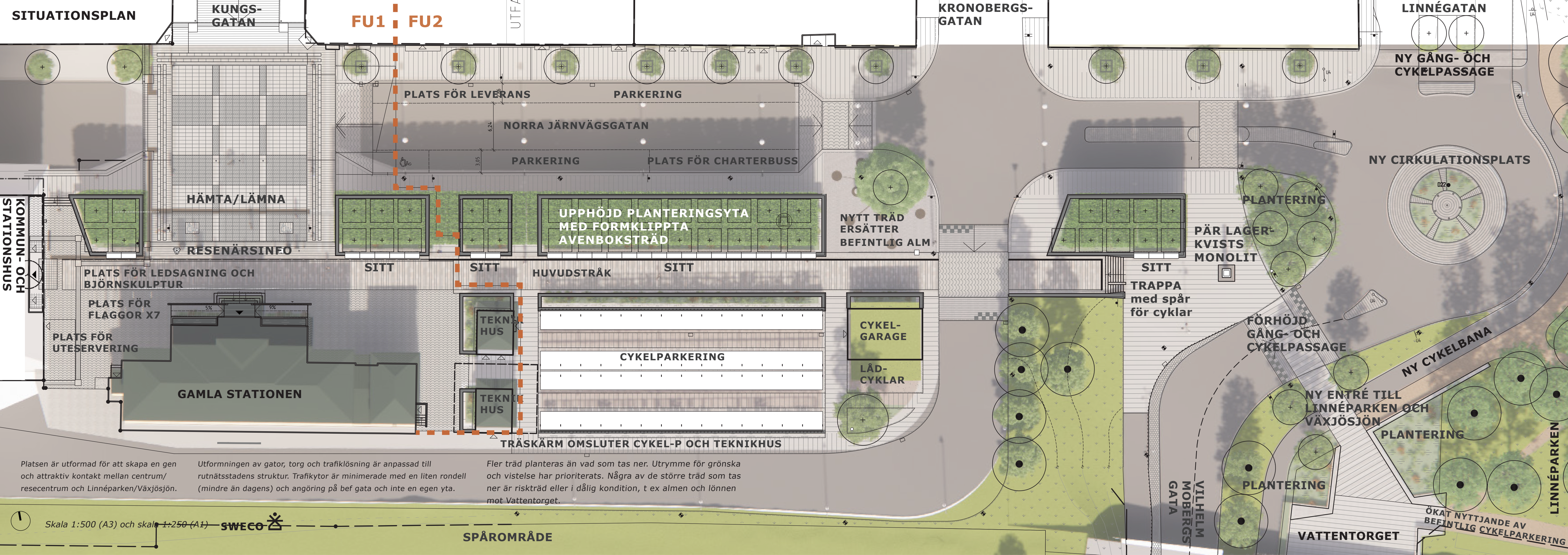
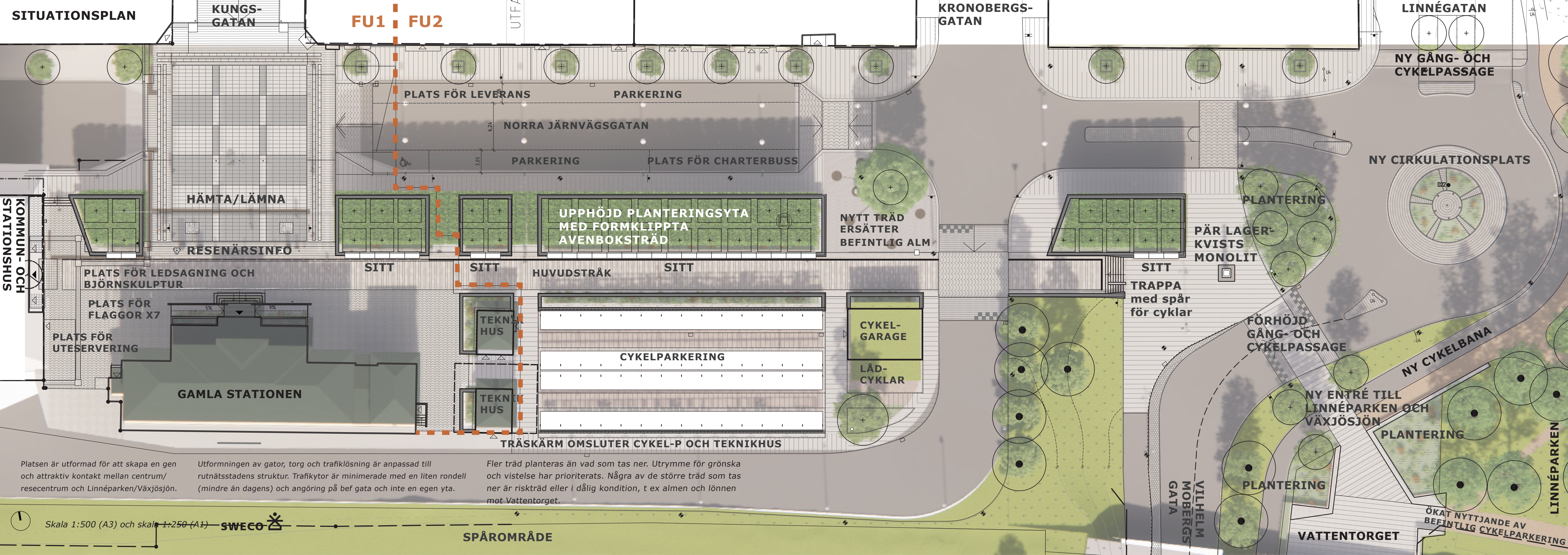
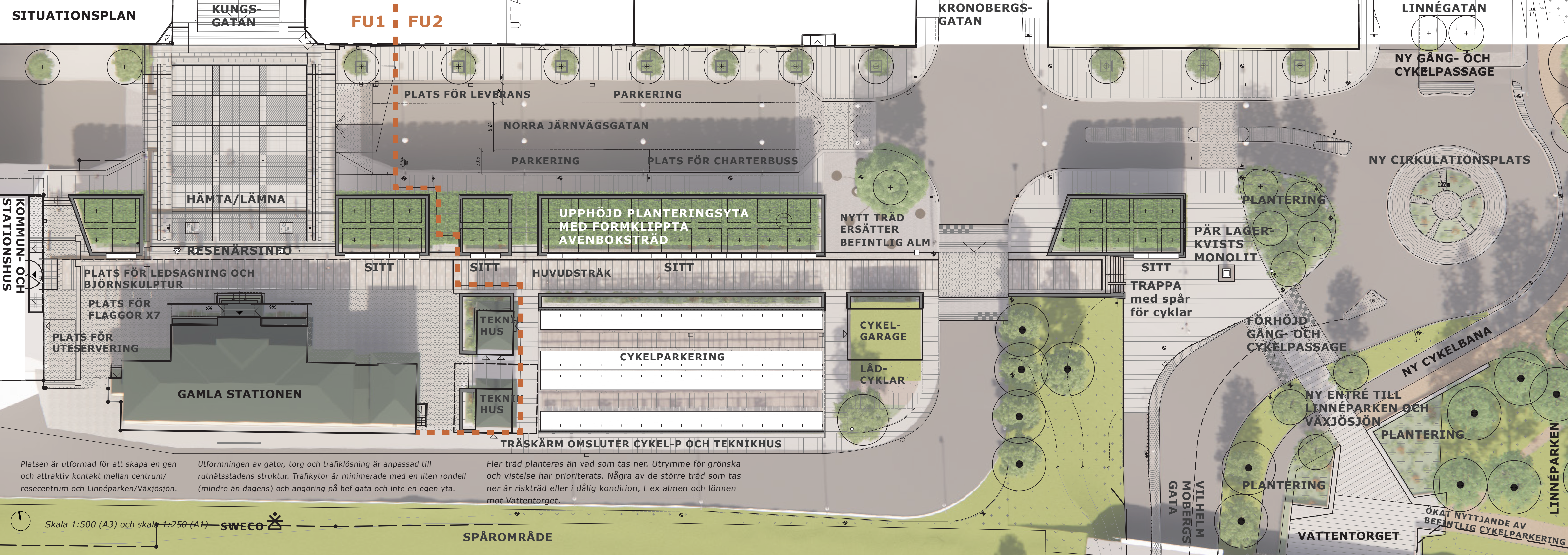
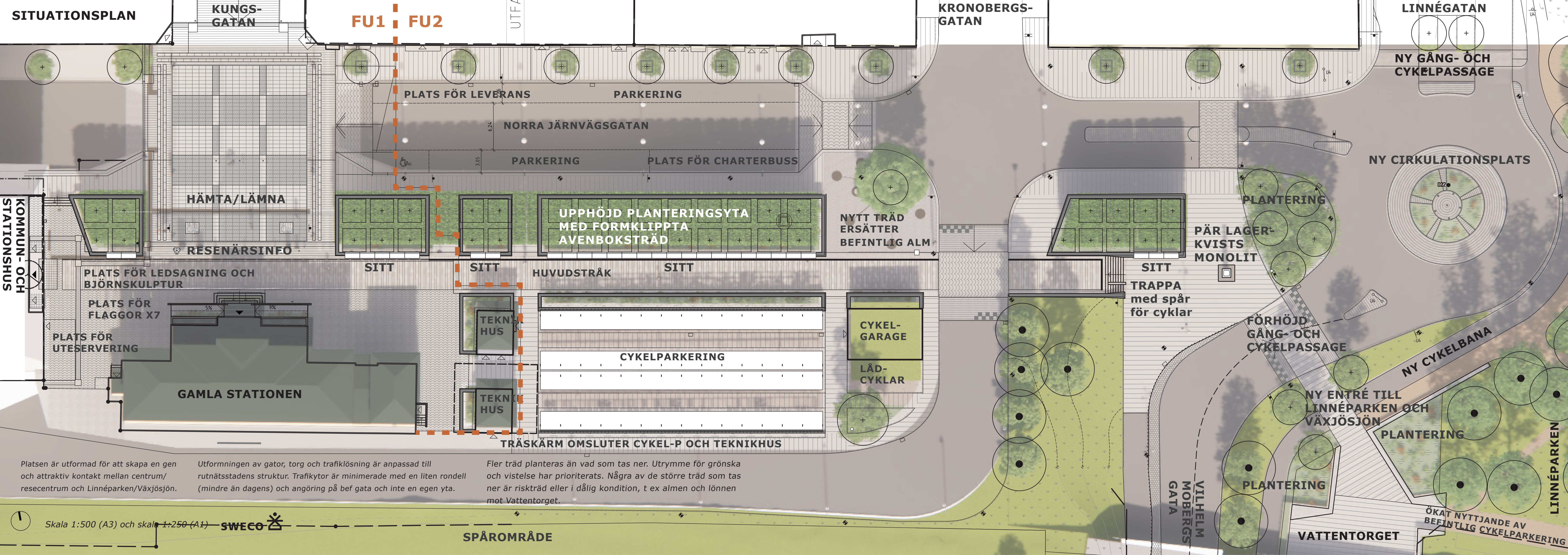
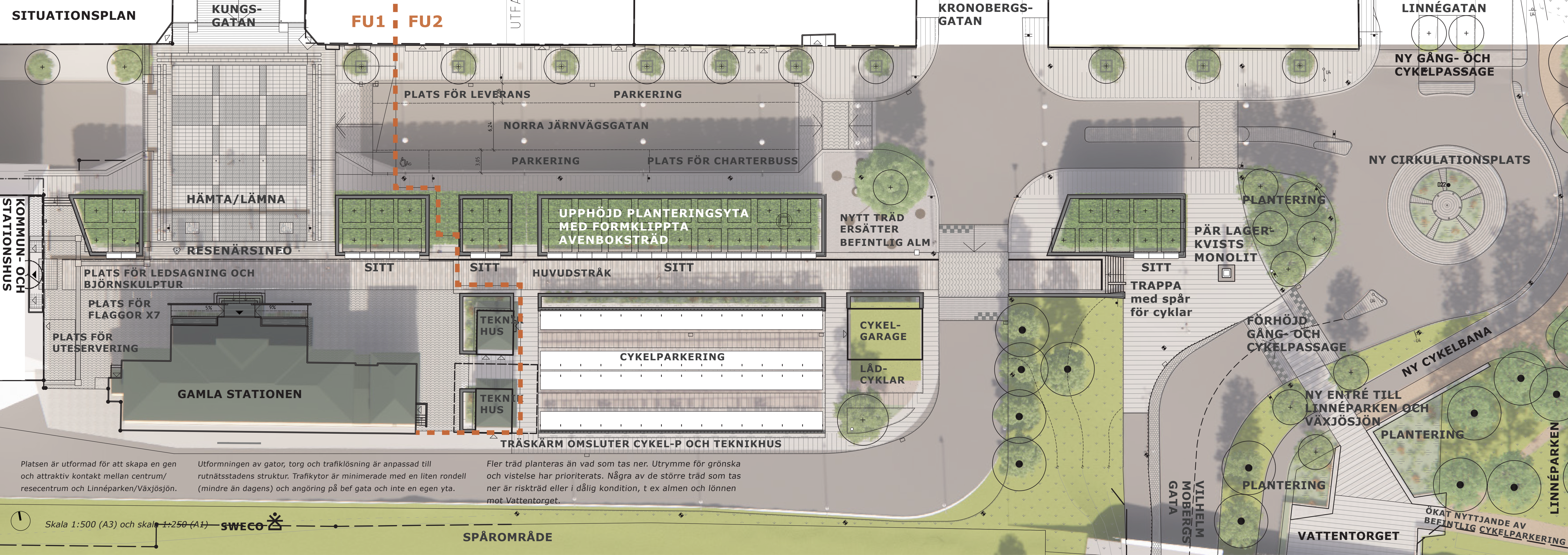
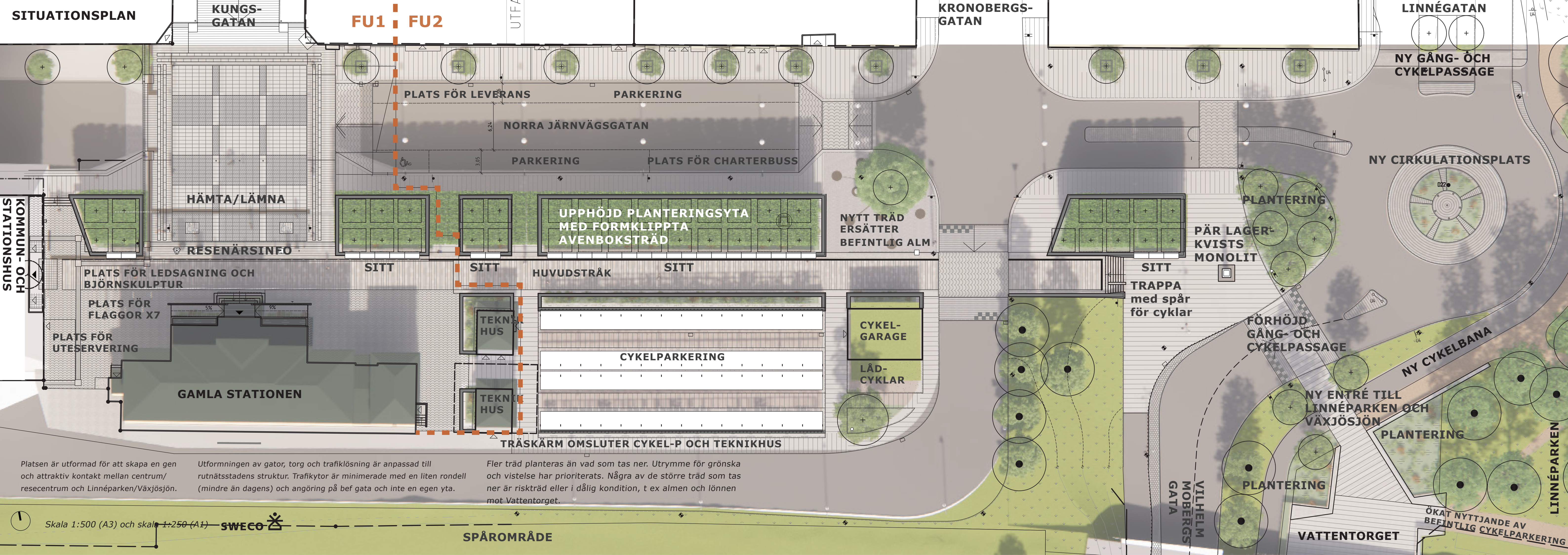
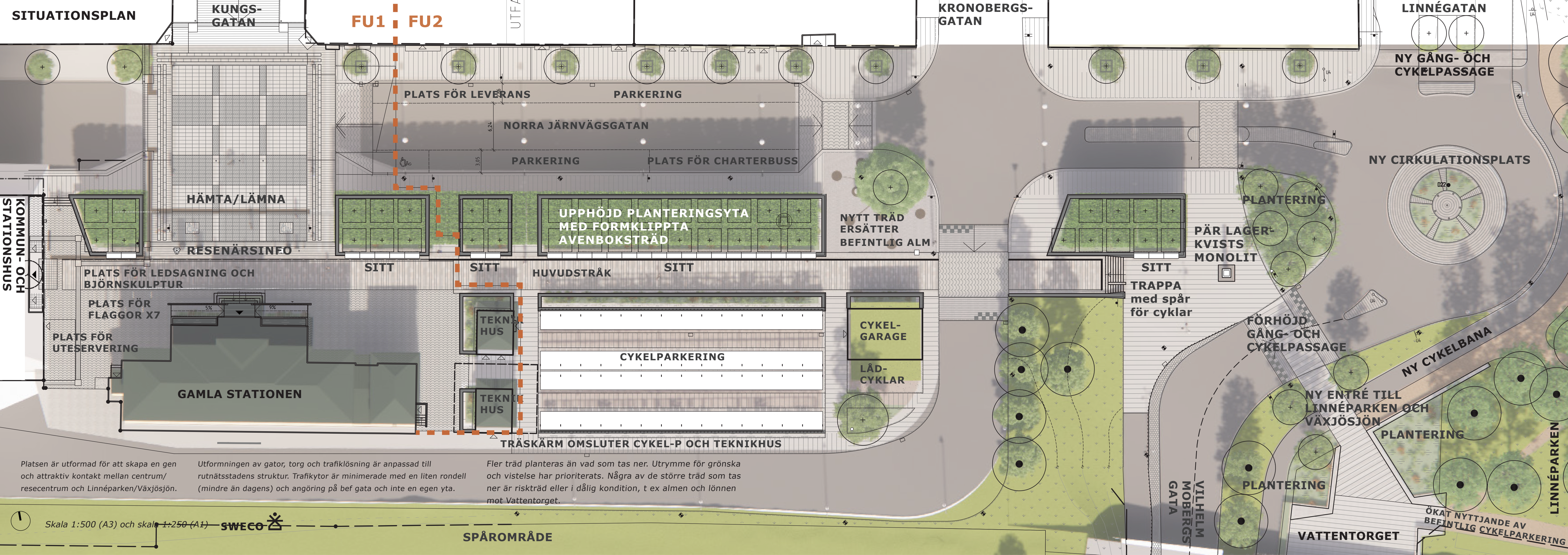
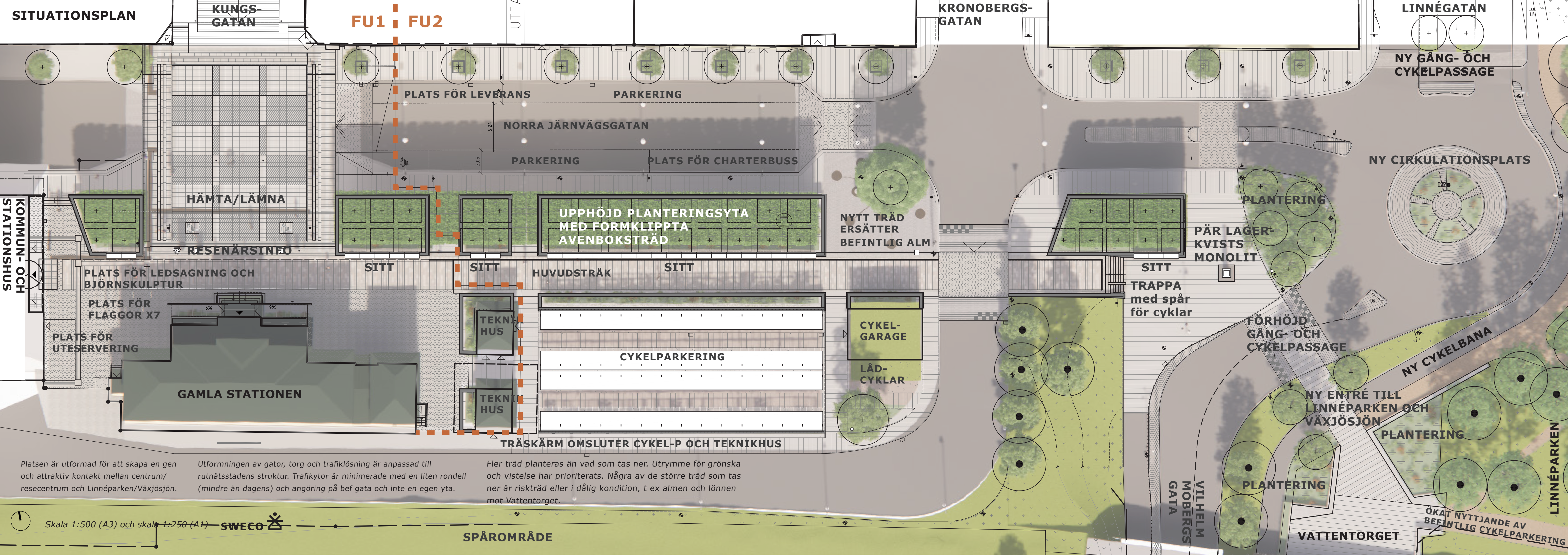
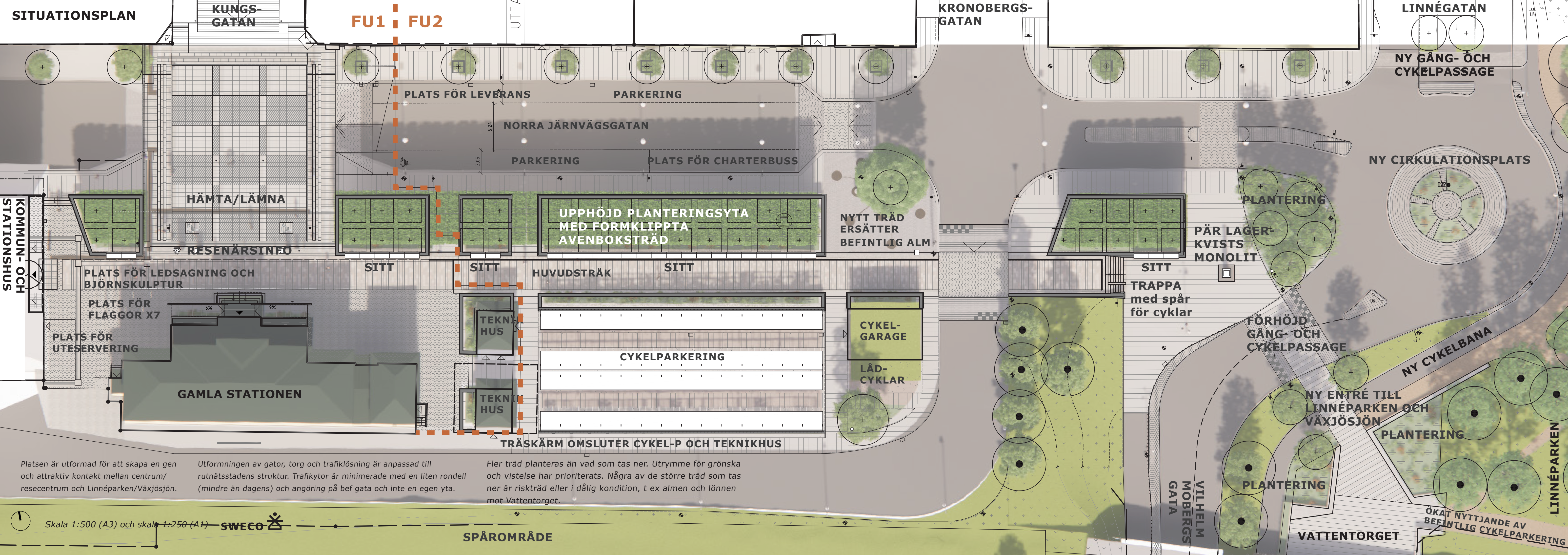
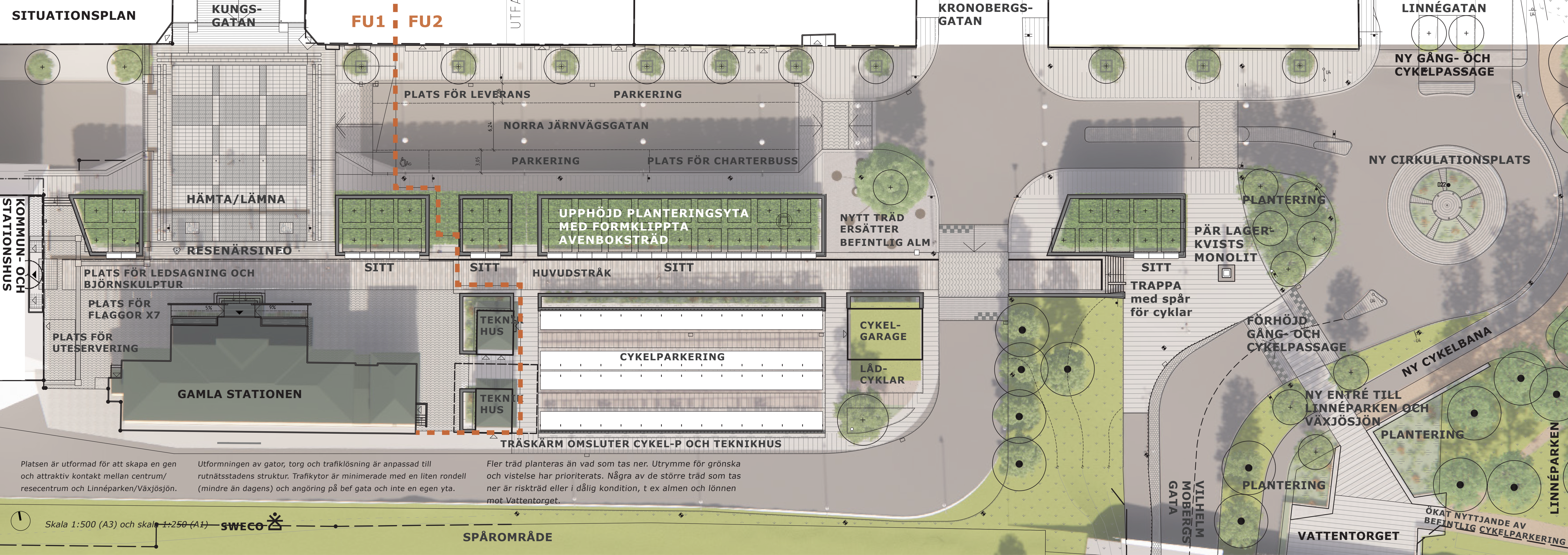
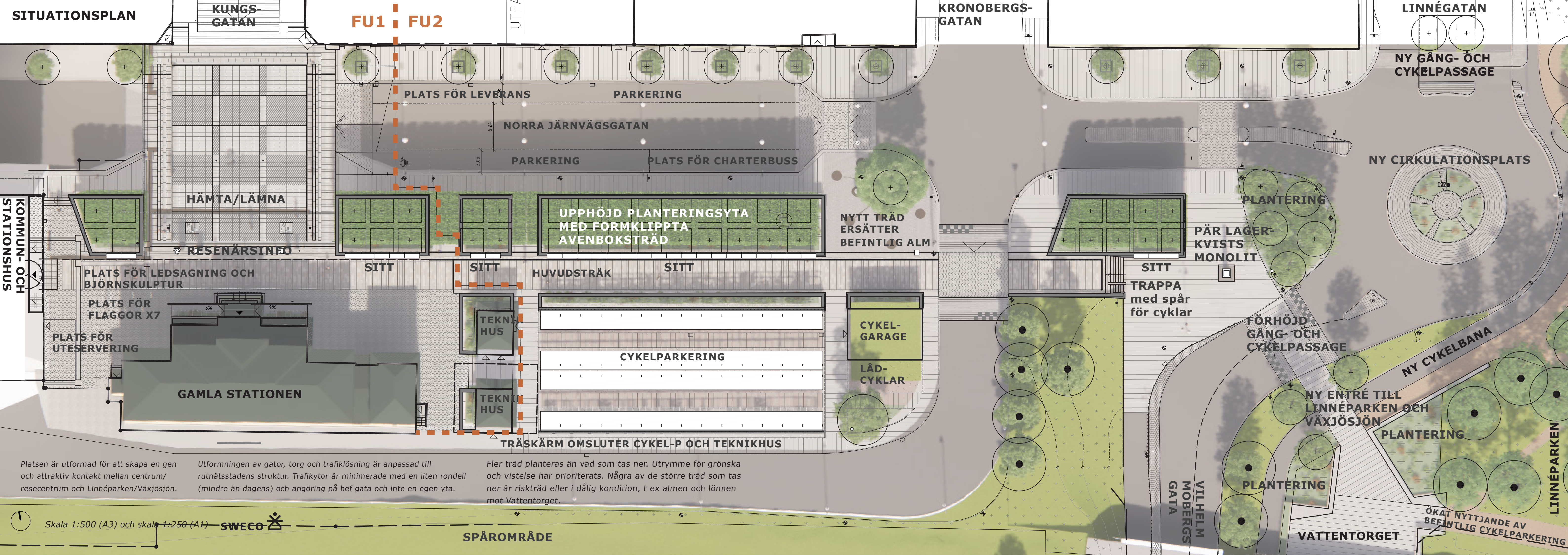
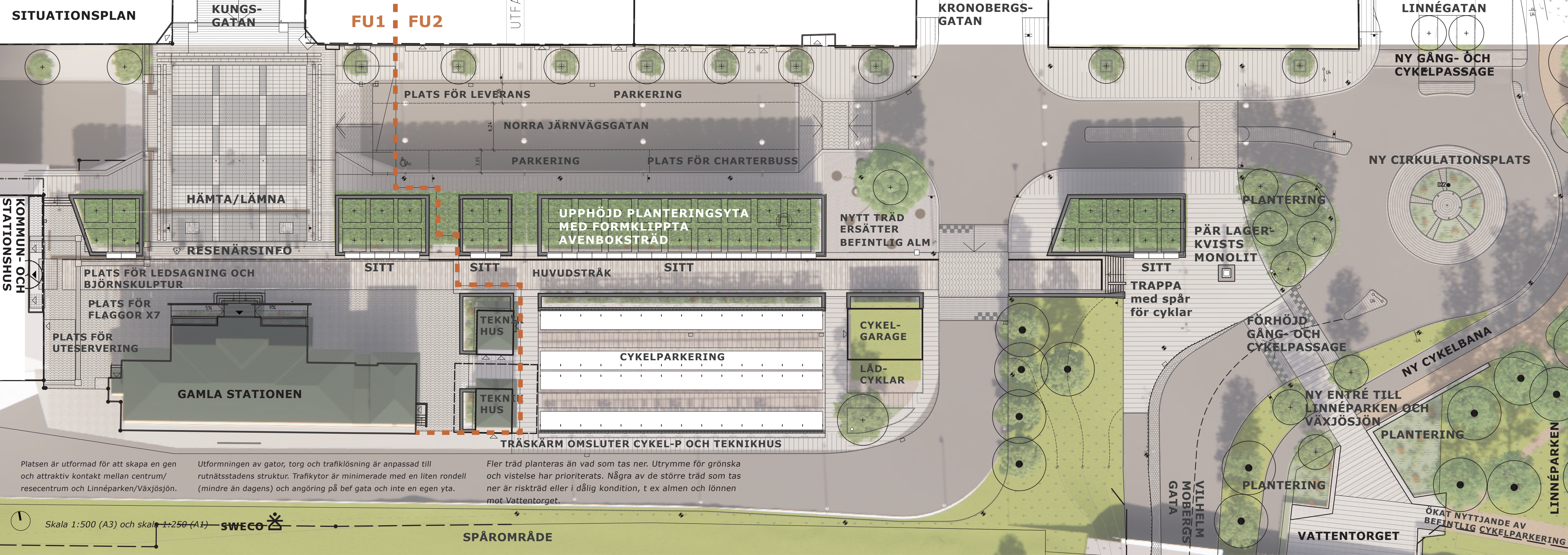
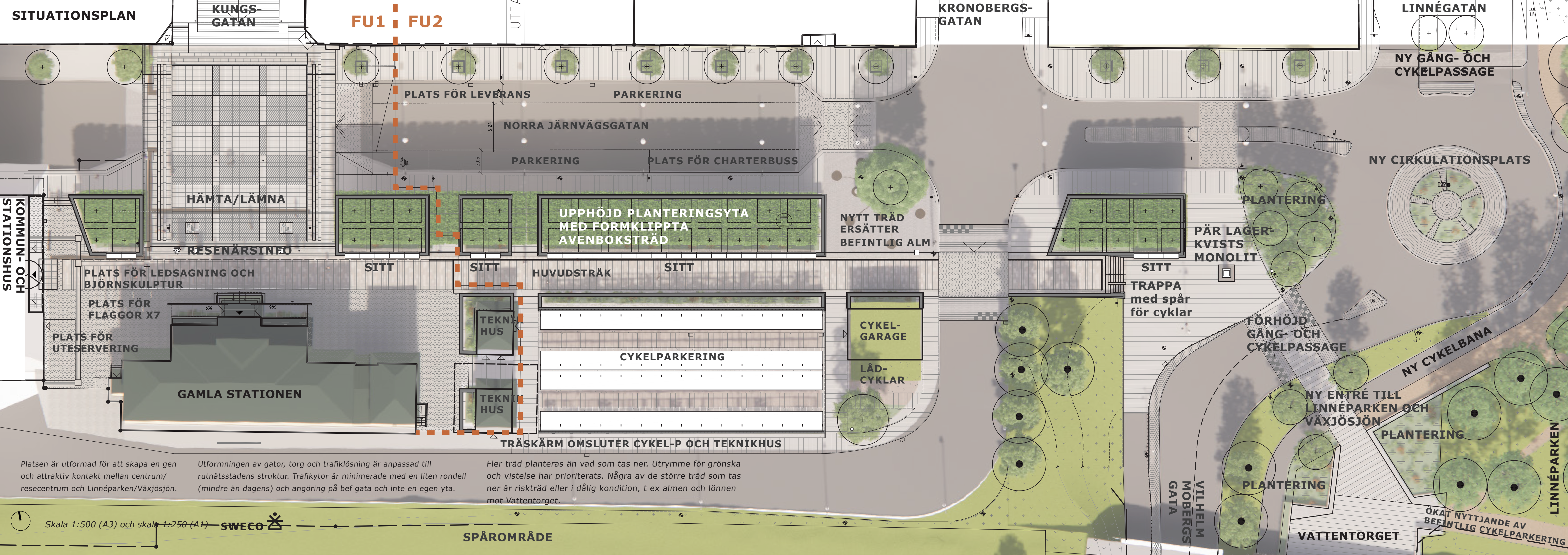
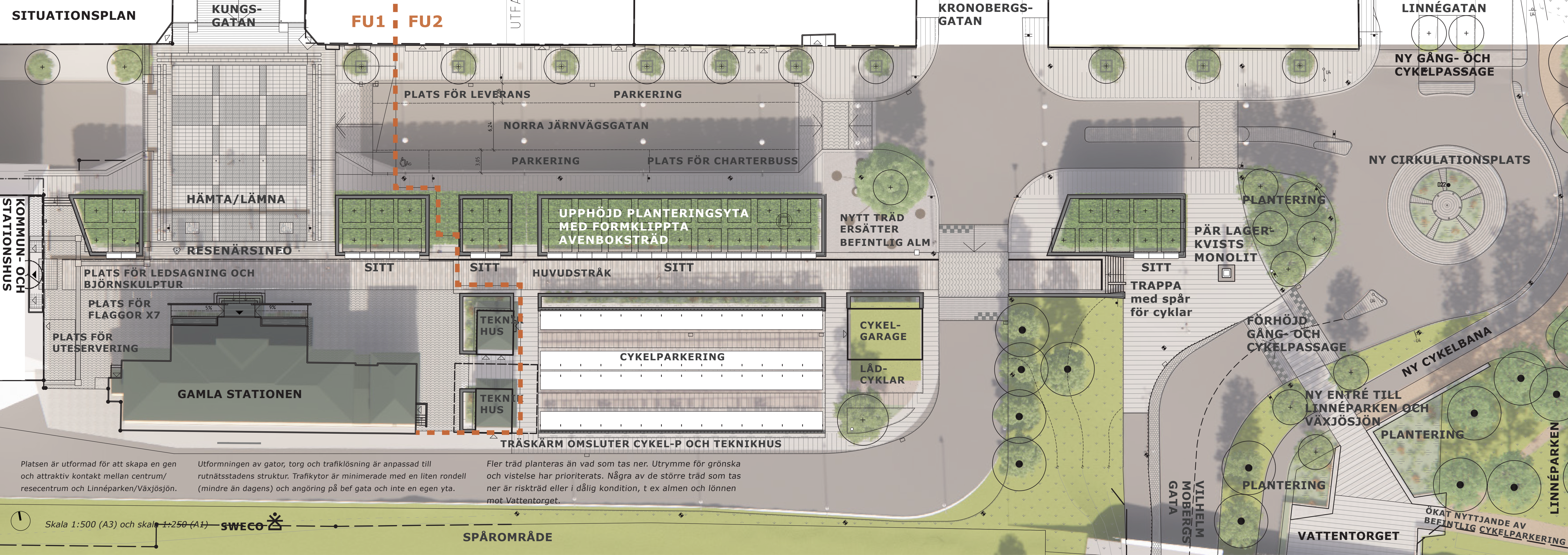
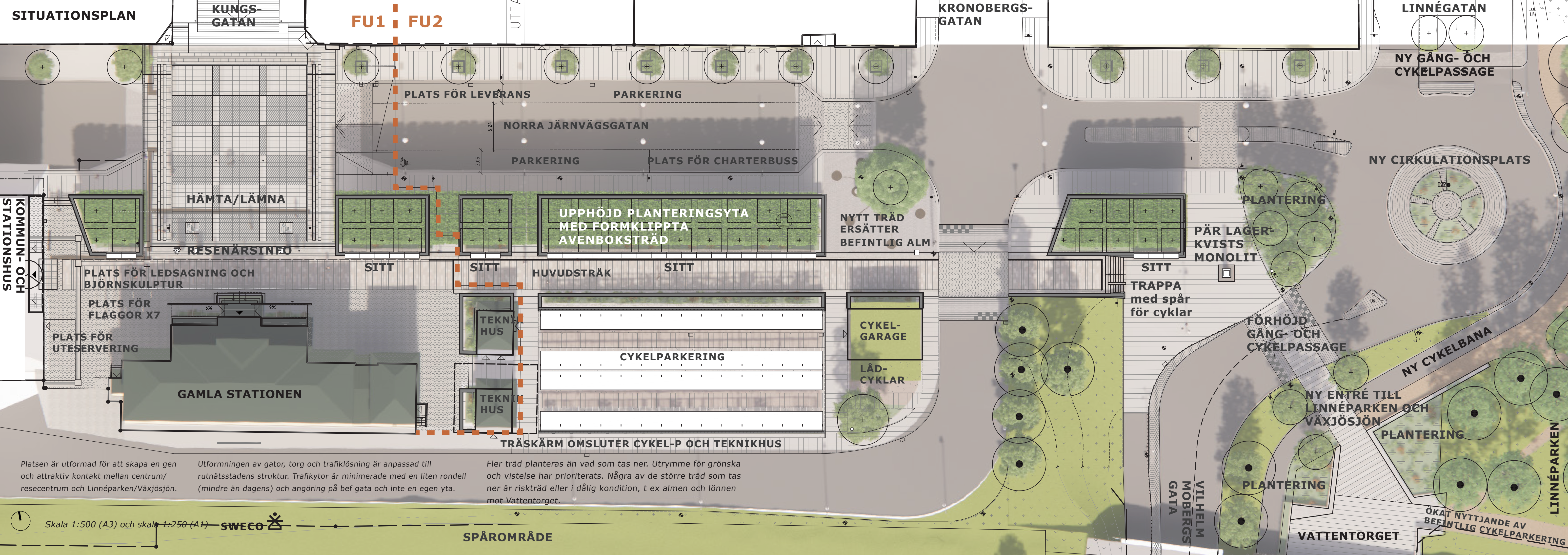
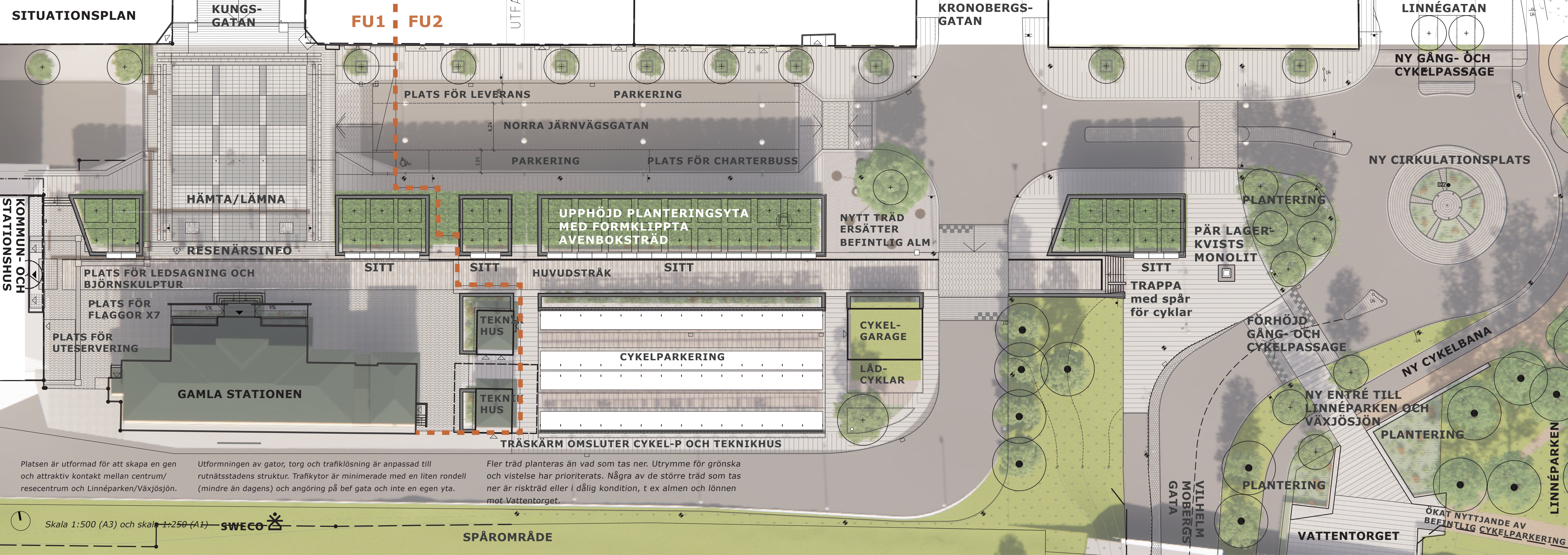
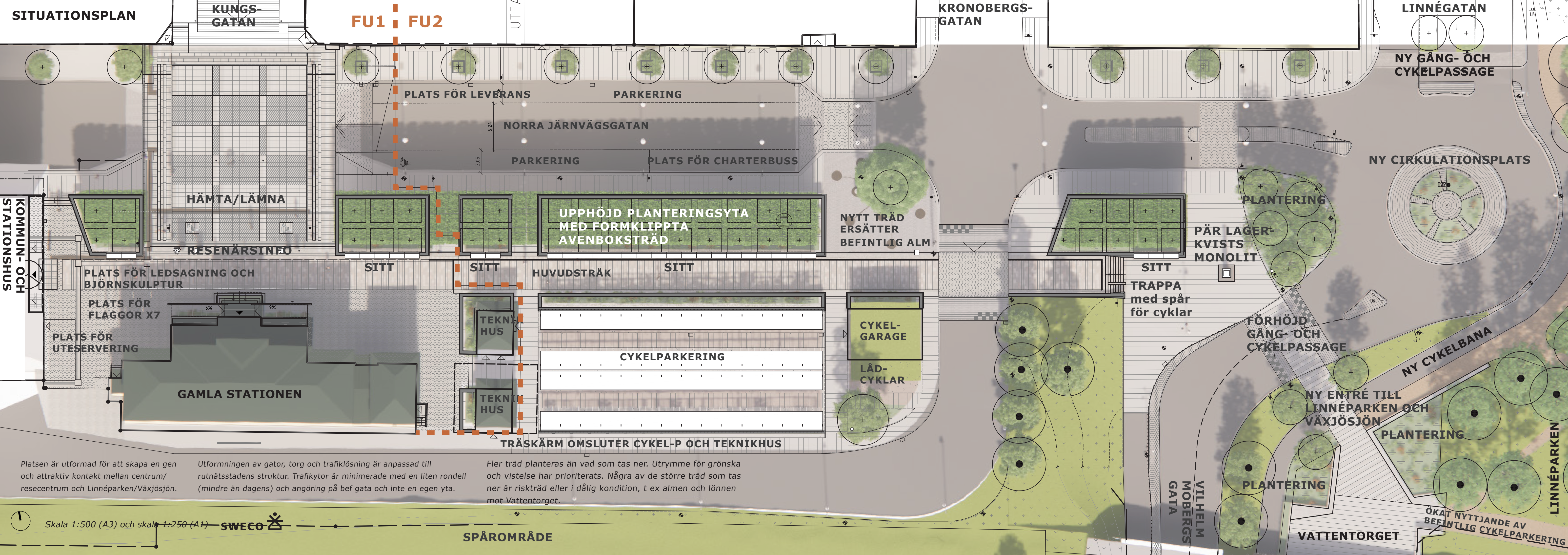
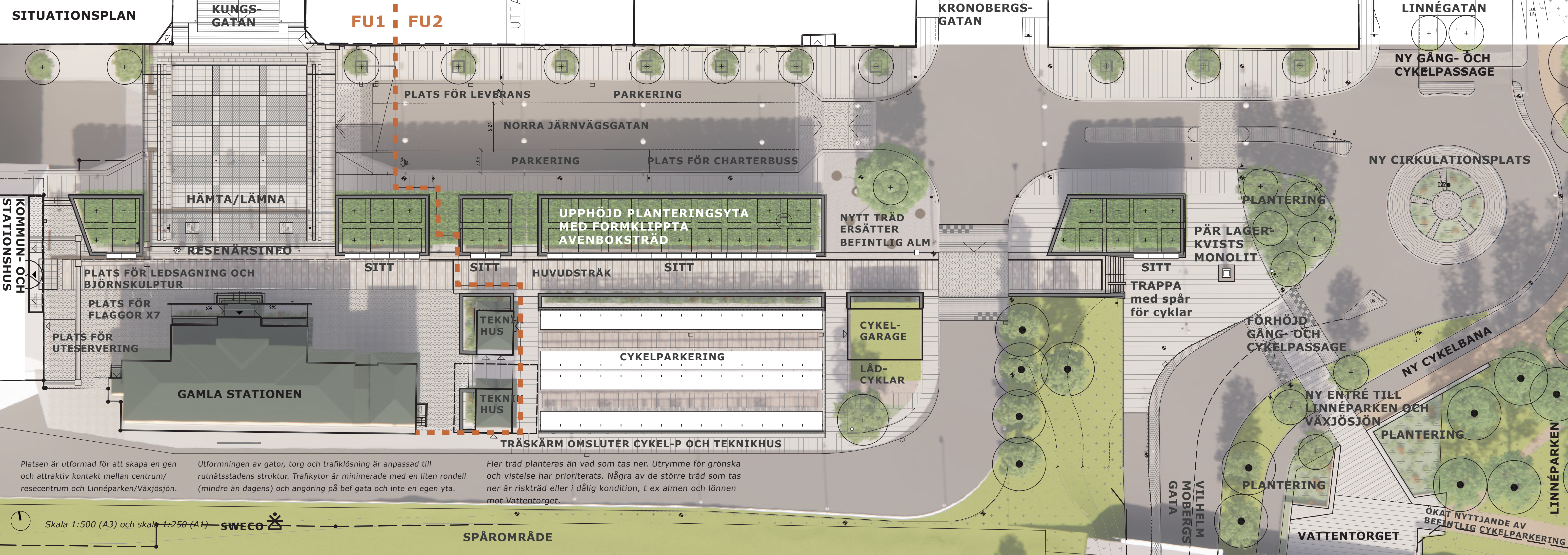
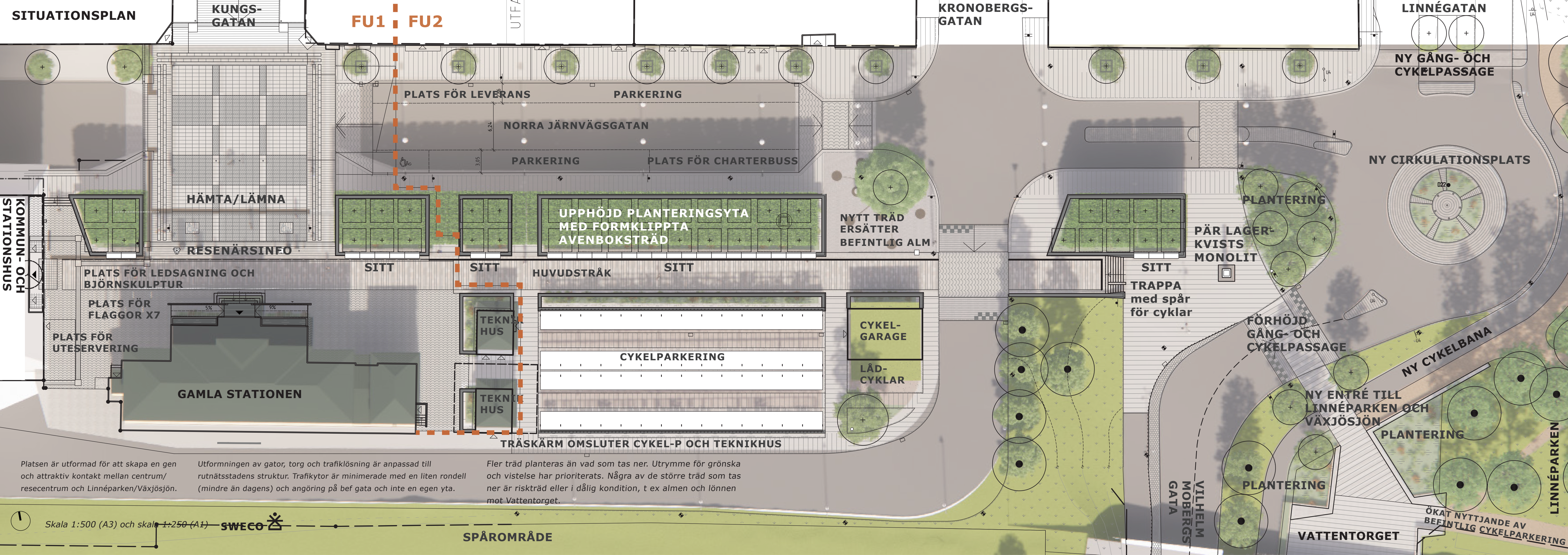
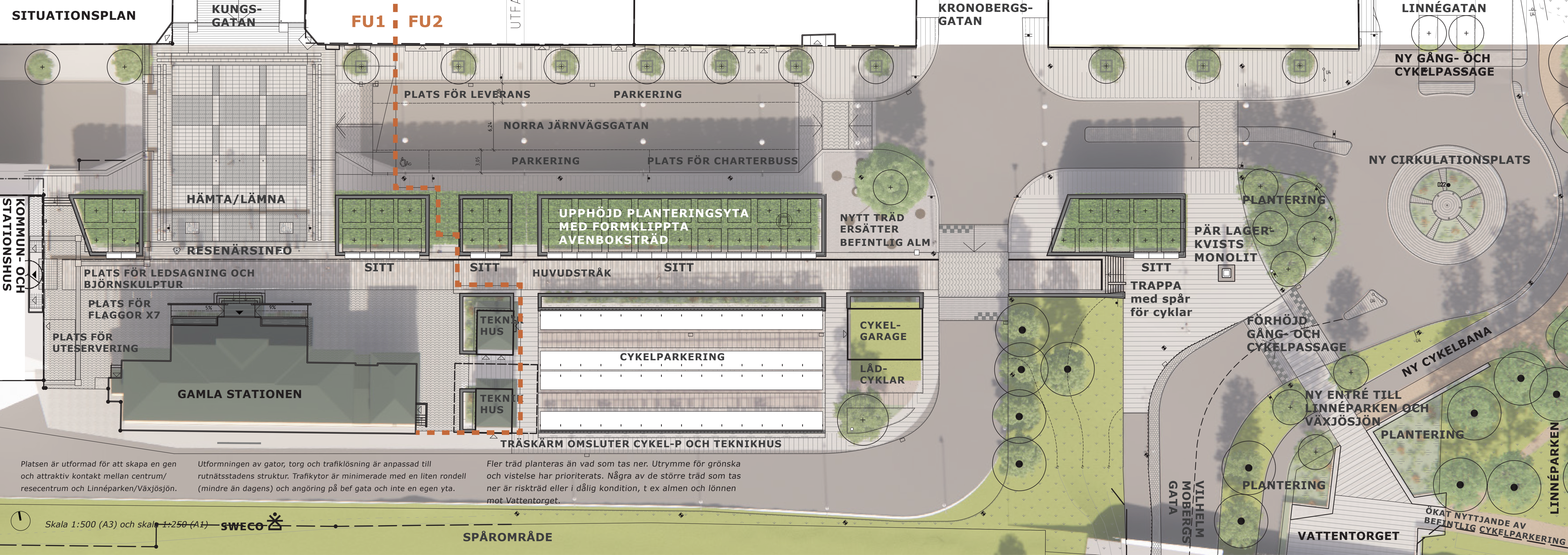
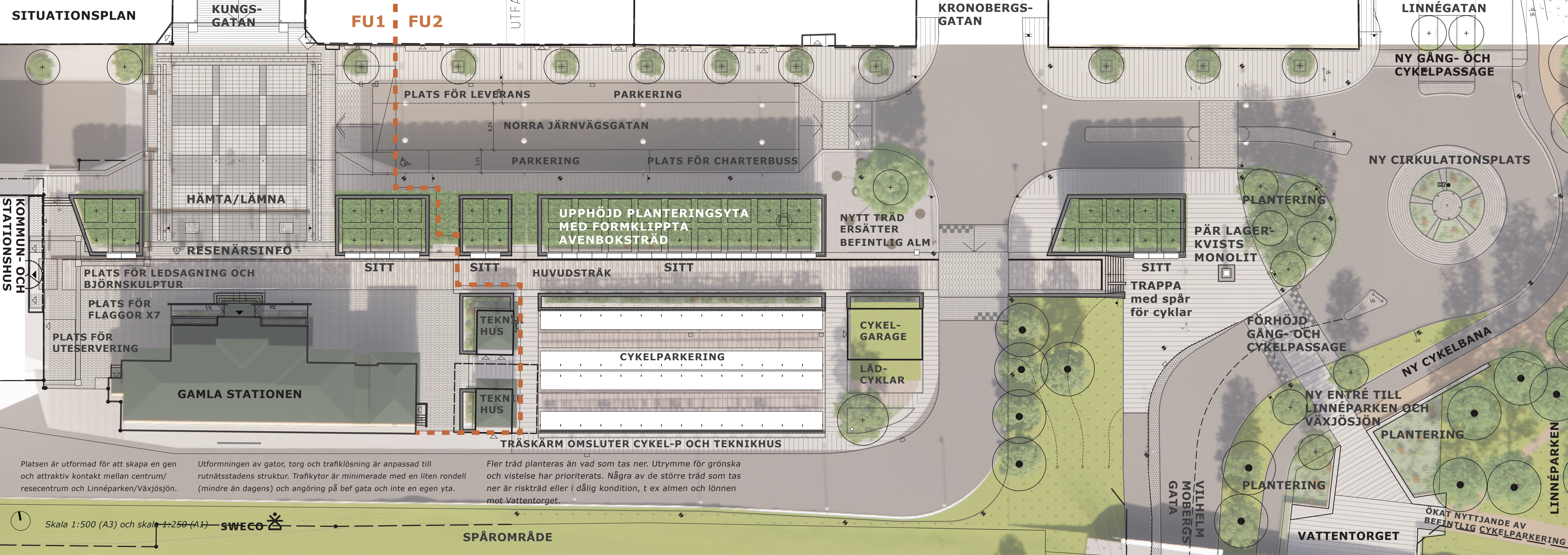
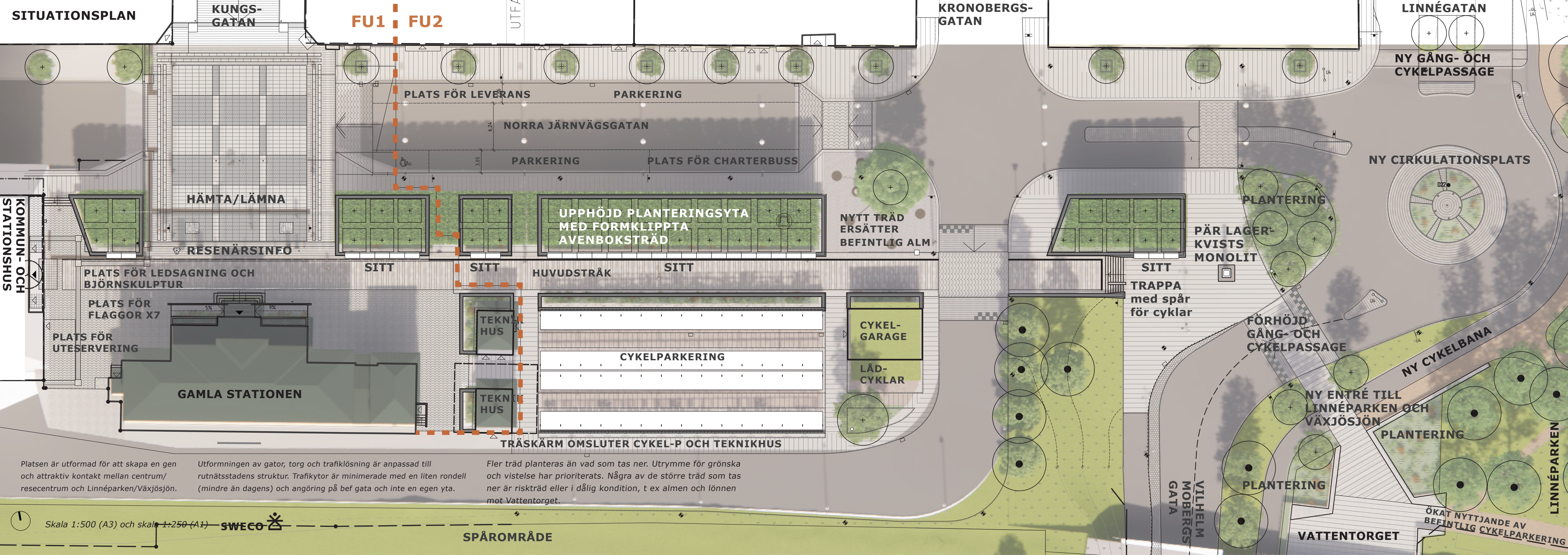
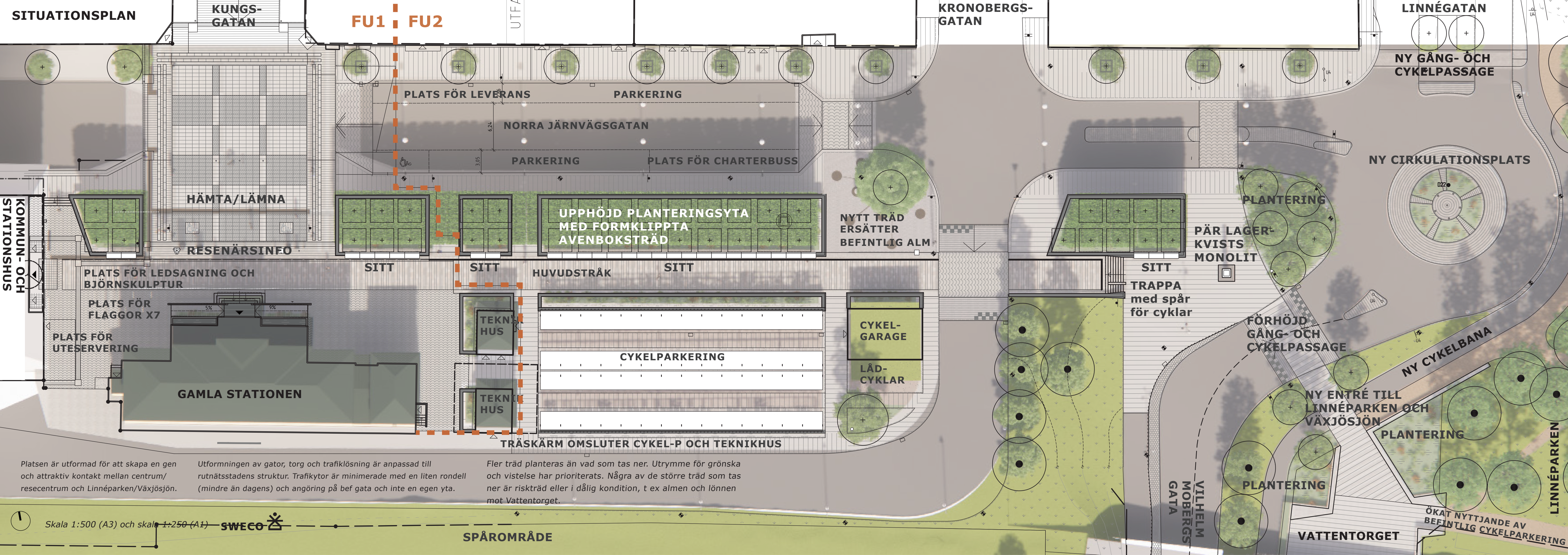
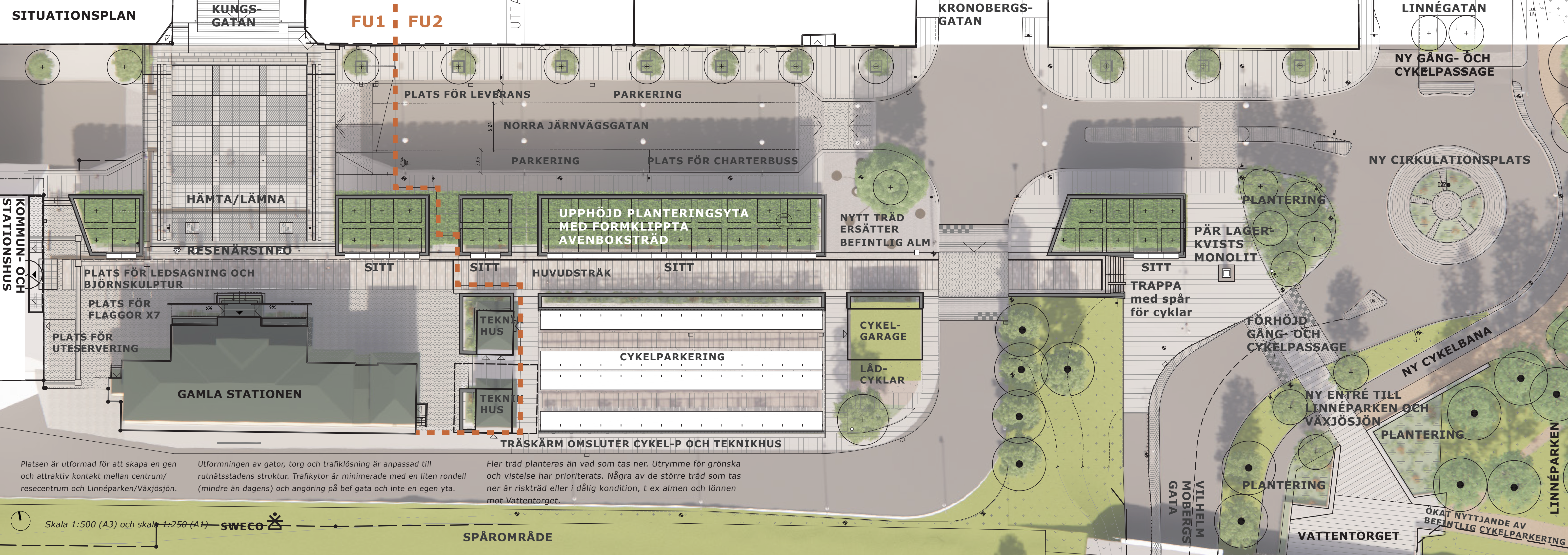
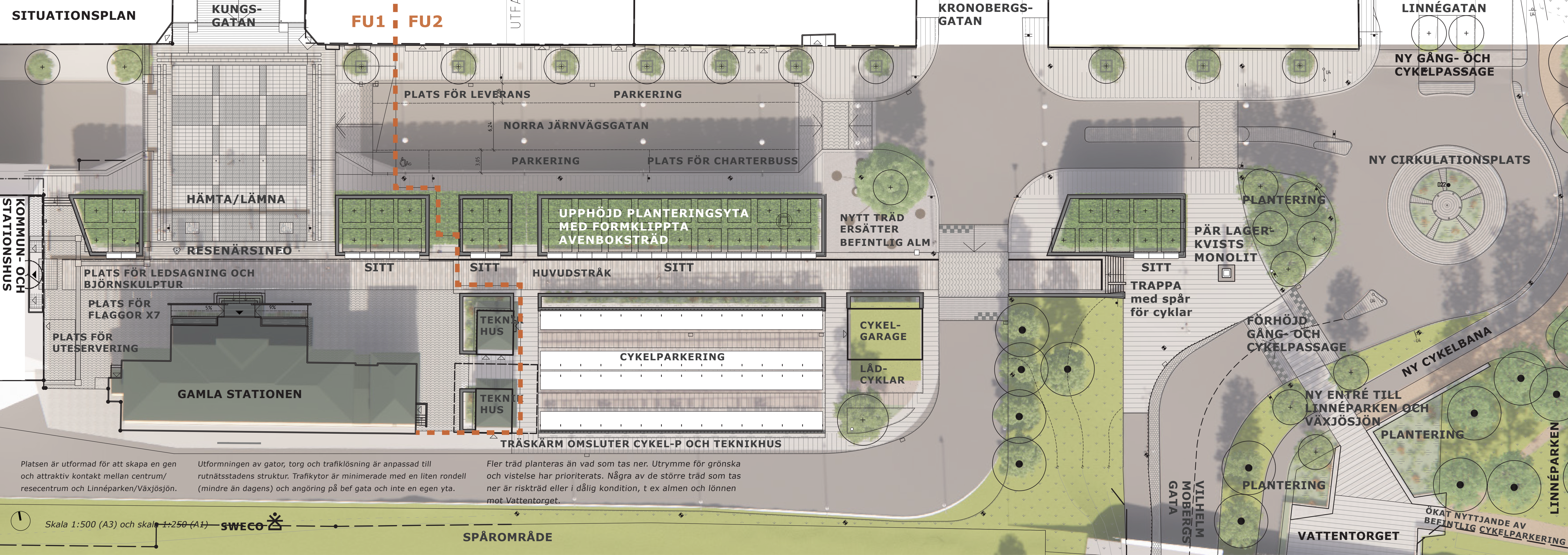
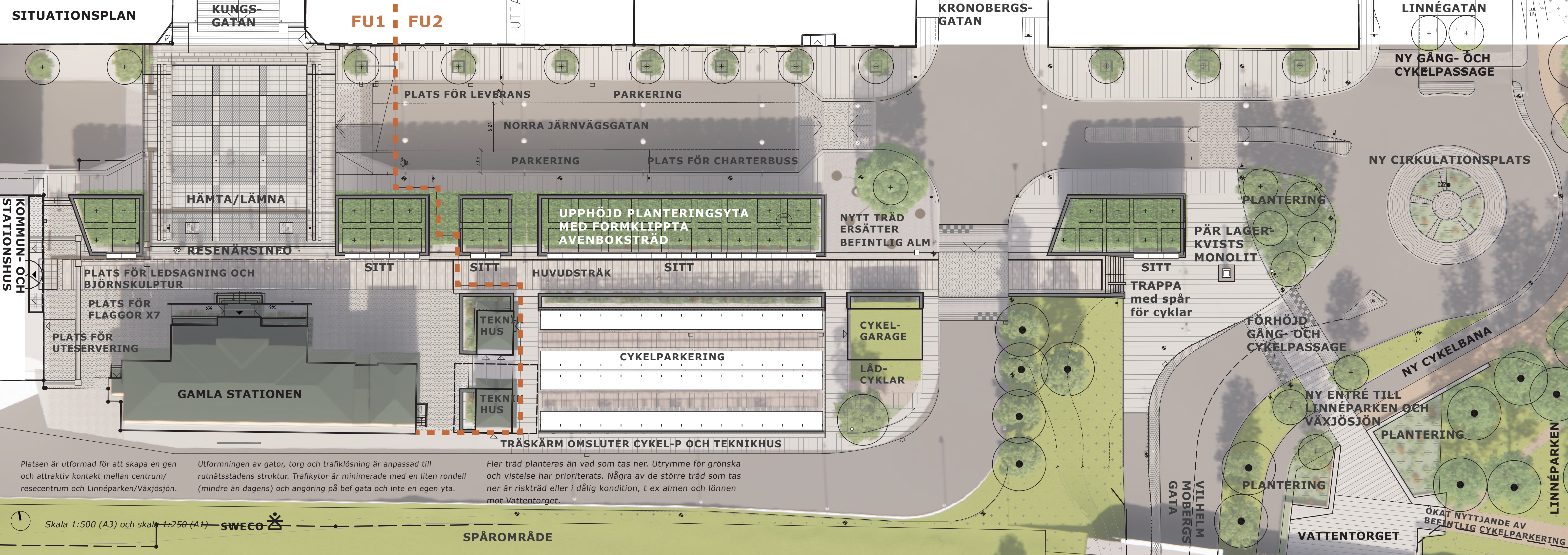
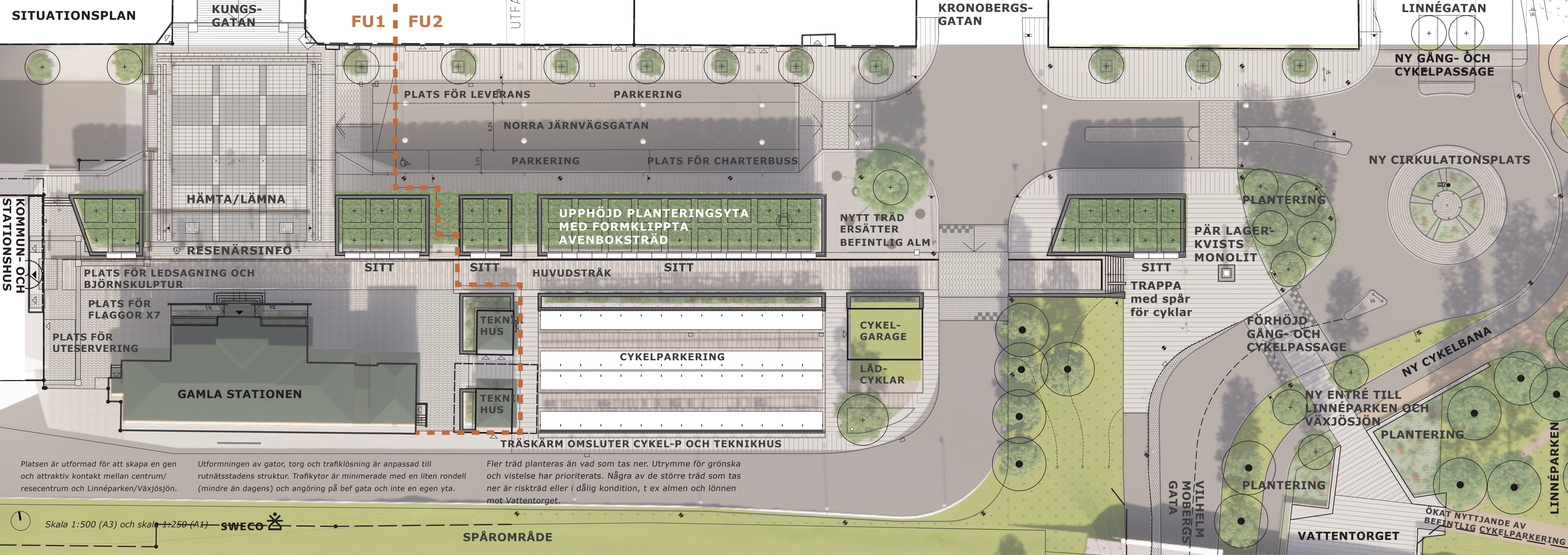
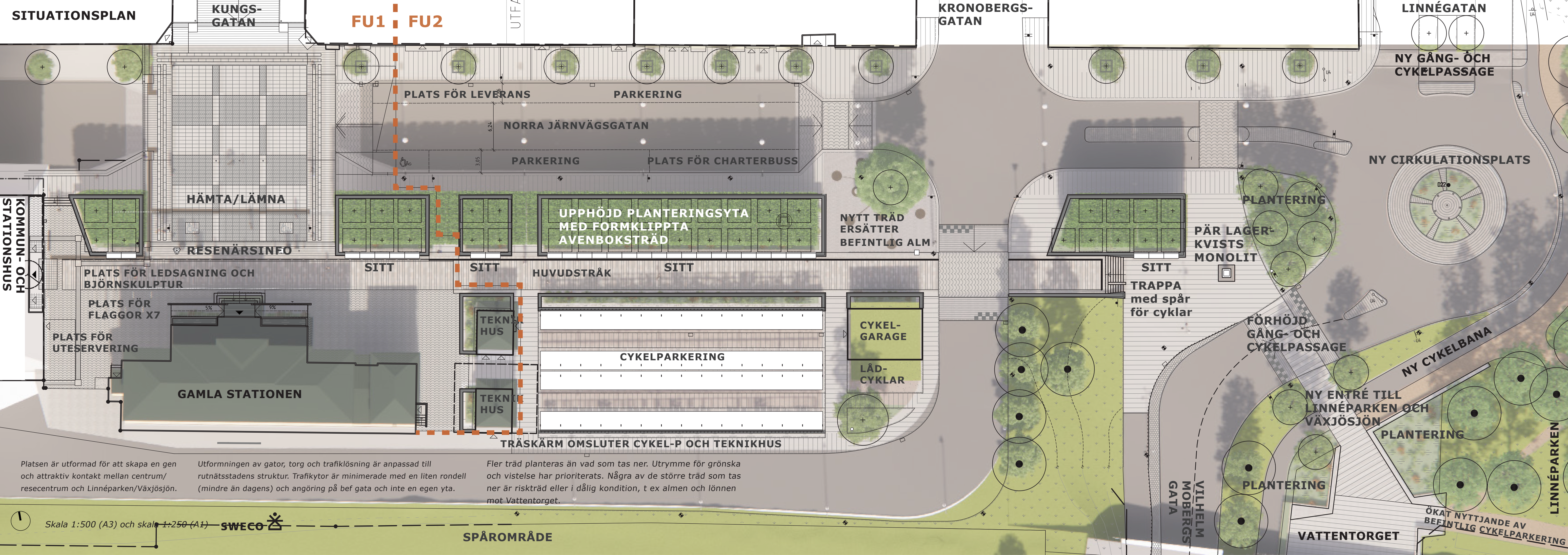
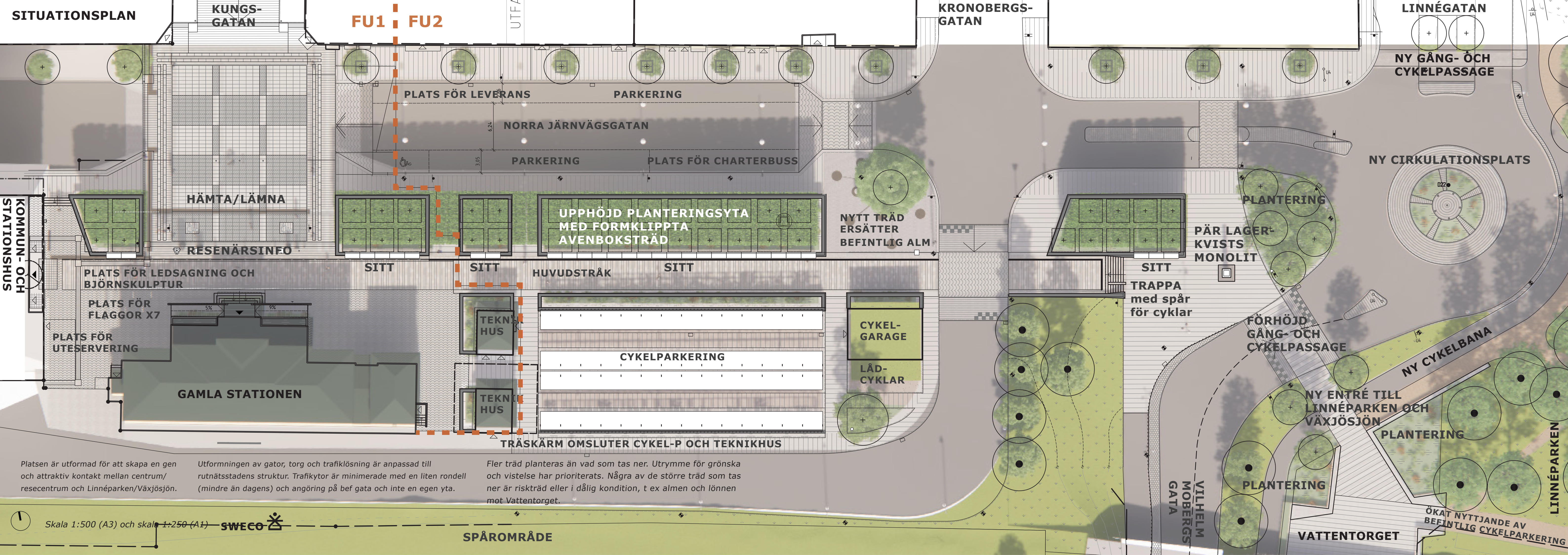
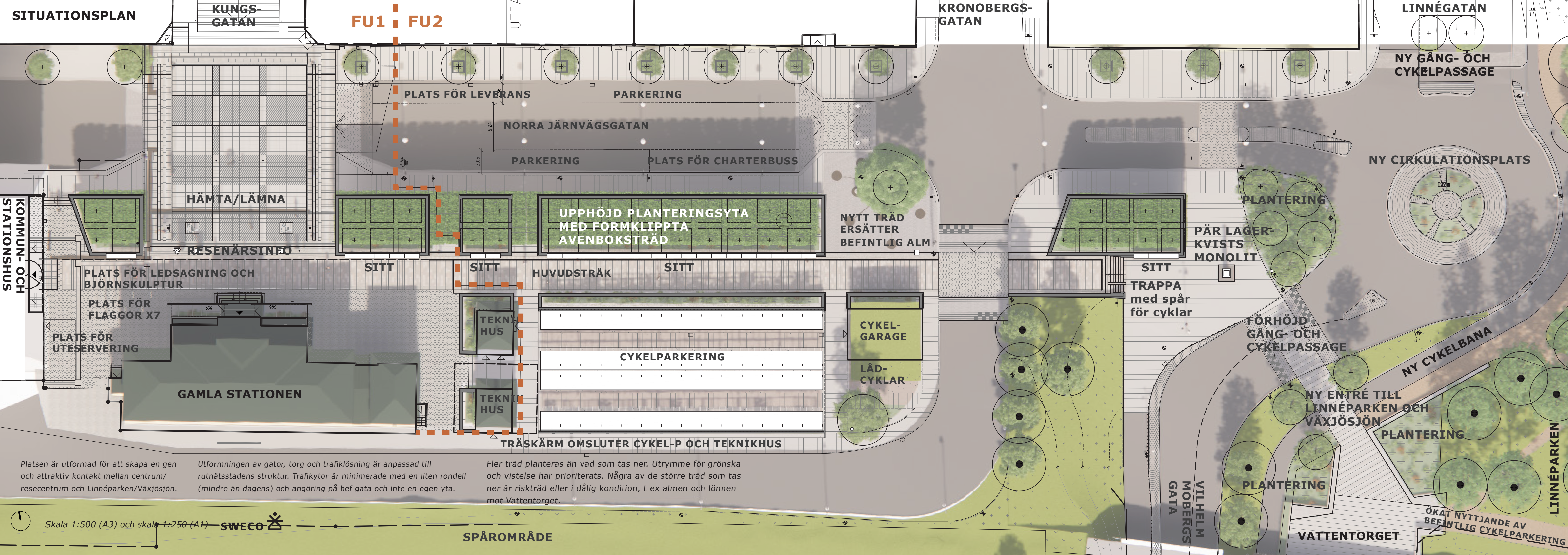
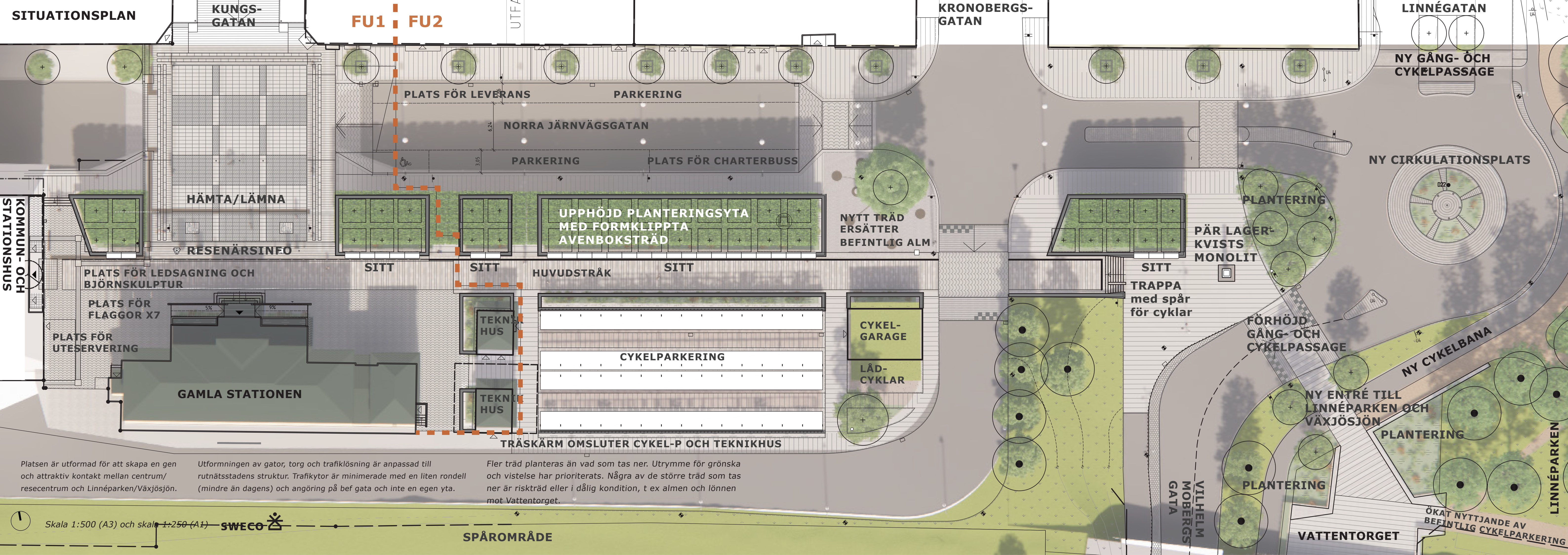
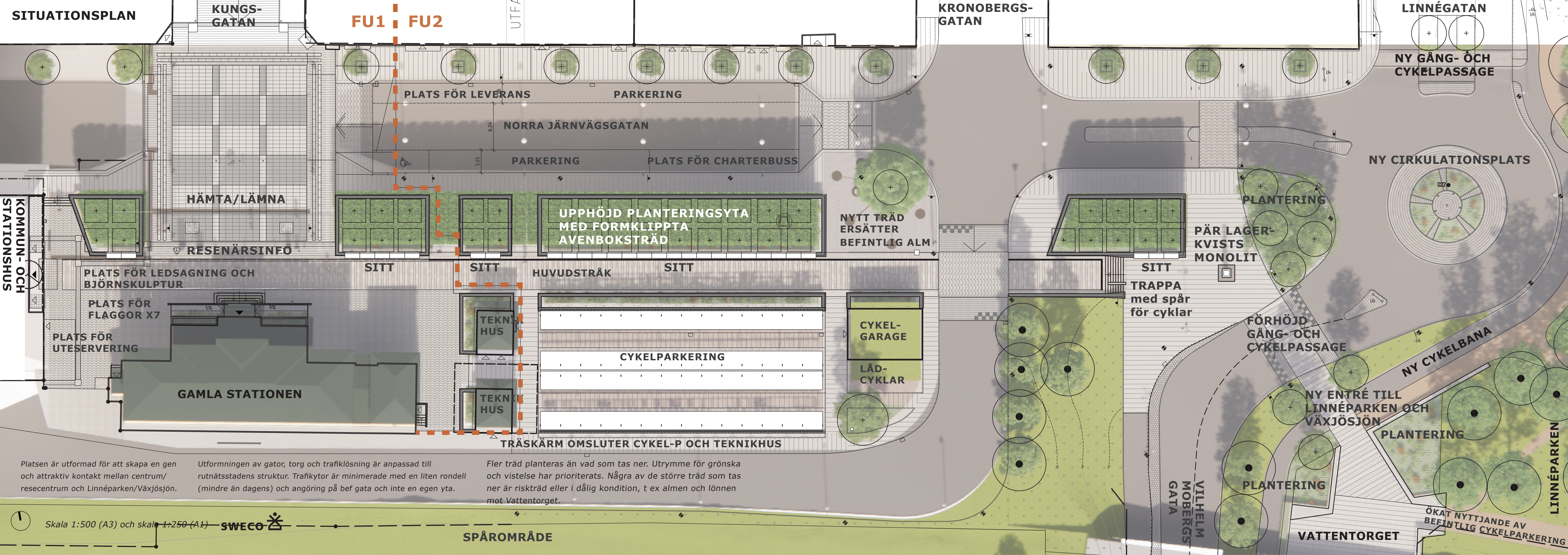
Pär Lagerkvists plan är en plats för möten och väntan. Här finns behov av många sittplatser. Att kunna slå sig ned är viktigt för att kunna få sociala kontakter men också för att en plats ska bli befolkad och därmed attraktiv. För Pär Lagerkvists plan innebär det sittplatser på de långa sofforna i söderläge med hög komfort (rygg och armstöd), sekundära sittplatser "hänga-platser" med lägre komfort på kanterna av planteringar (bra sitthöjd men inga rygg och armstöd).

PÄR LAGERKVISTS PLAN

TIDIG SKISS - ILLUSTRERAR PLATSENS FUNKTIONER I KORSNINGEN NORRA JÄRNVÄGSGATAN - KUNGSGATAN

Plats för 6st lådcyklar under tak

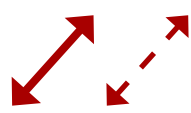
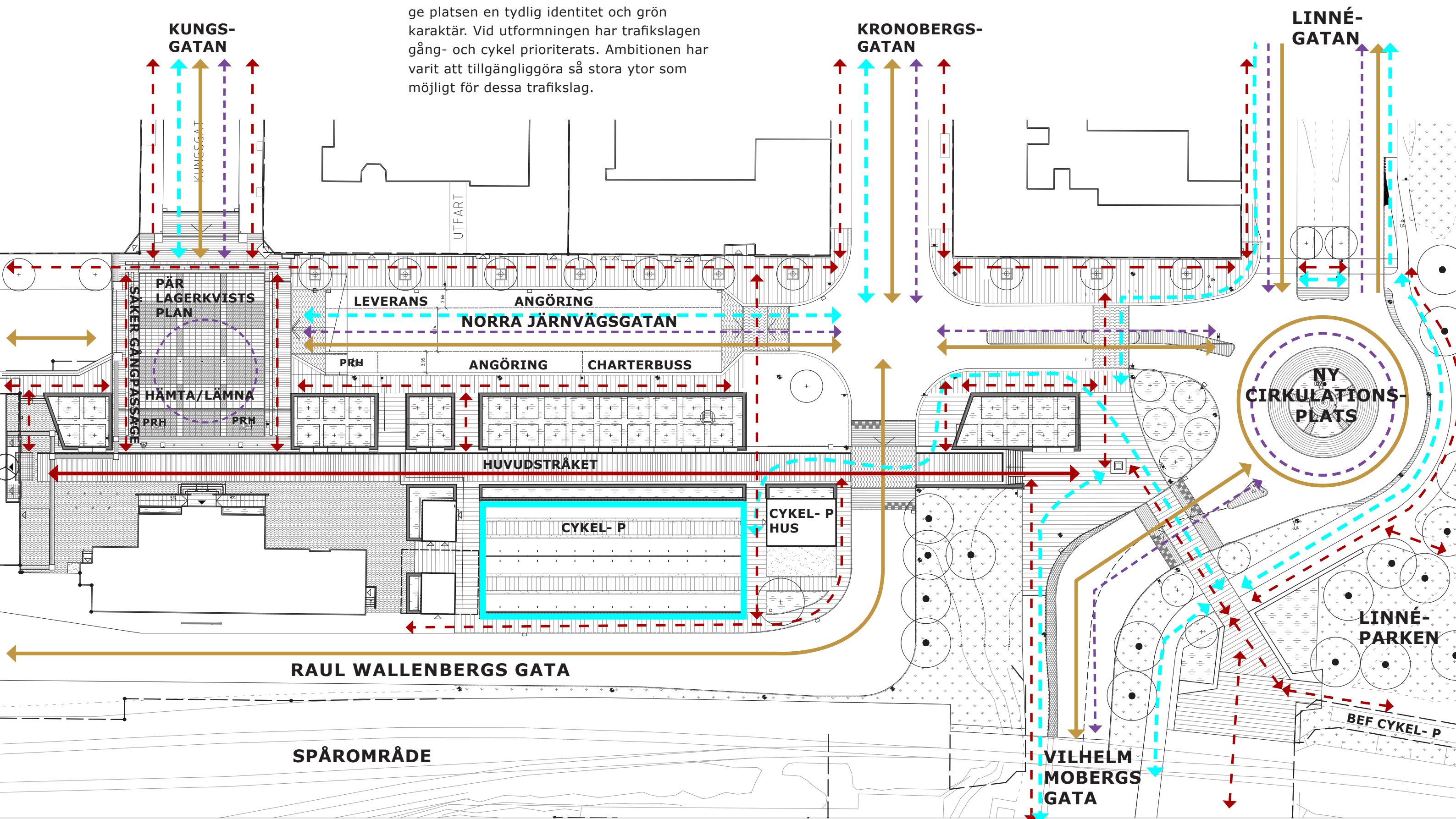
Cykelgarage med plats för 72 st cyklar

Nytt träd ersätter
befintlig alm

VISUALISERING AV CYKELGARAGET OCH DET NYA TRÄD SOM
ERSÄTTER BEFINTLIG ALM MED KOMMUN- OCH STATIONS-
HUSET I FONDEN.

TRAFIK, RÖRELSEMÖNSTER
OCH TILLGÄNGLIGHET

Platsens läge innebär att ett stor mängd funktioner ska inkluderas och samordnas. Ambitionen har varit att organisera dessa funktioner på ett optimalt sätt och samtidigt ge platsen en tydlig identitet och grön karaktär. Vid utformningen har trafikslagen gång- och cykel prioriterats. Ambitionen har varit att tillgängliggöra så stora ytor som möjligt för dessa trafikslag.

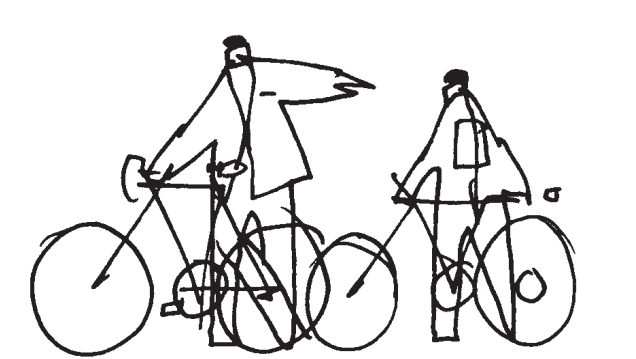
VIKTIGA GÅNGSTRÅK

Nya huvudstråket kopplar Pär Lagerkvists plan med resten av Växjö. På tvärs kopplas stråket till Växjös rutnät av gator. I stråkets öst-västliga förlängning kopplas Pär Lagerkvists plan till Linnéparken och Växjösjön, vilka båda har stora rekreativa kvaliteter. Konflikt mellan sällan parkerade bilar på PRH platser och gångtrafikanter bedöms som ringa.

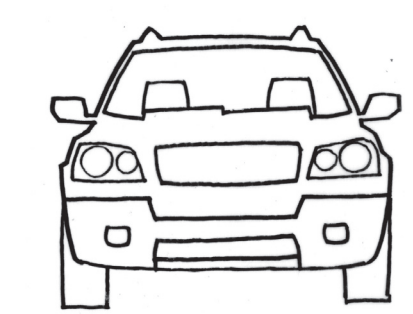
CYKELSTRÅK

Den stora mängden cykelparkeringar som ska tillgodoses på platsen grundar sig i att många Växjöbor cyklar i området. Förslaget Pär Lagerkvists plan fångar upp befintliga cykelstråk och leder cyklister till den nya cykelparkeringen öster om gamla stationshuset.

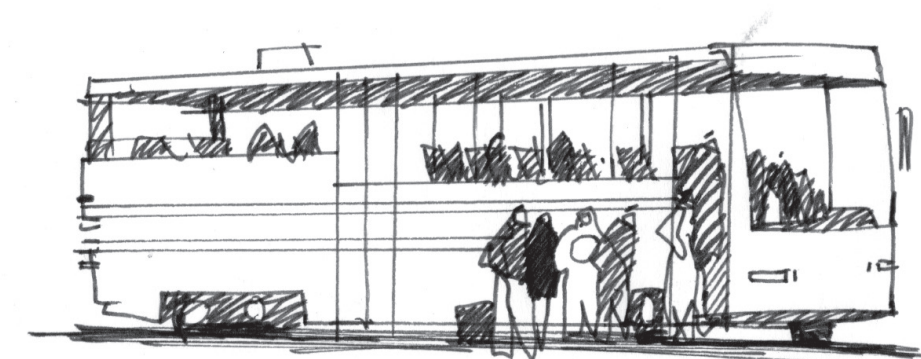
BILTRAFIK

Biltrafik är tillåten på alla gator förutom på Norra Järnvägs-gatan norr om kommunhuset och Raoul Wallenbergs gata.

KOLLEKTIVTRAFIK

Genom att flytta Linnérondellen österut till förlängningen på Linnégatan skapas bra förutsättningar för bussar att vända i rondellen. Ett mindre bra alternativ som diskuterades i tidigare skeden var att bussarna skulle vända på Pär Lagerkvists plan vilket tar stora vistelse- och cykelparkerings- ytor i anspråk.

CYKELPARKERING

Behovet av allmän cykelparkering i anslutning till nya Kommunhuset är stort. I området planeras 608 nya cykelparkeringar i två våningar, under tak. 72 platser i två våningar i cykelgaraget och 6 platser för lådcyklar under tak.

En god cykelparkering främjar cykelpendlandet och är en viktig länk sett ur "hela resan perspektivet" vid resa med kollektivtrafik.

ANGÖRING FÖR PERSONBILAR

8-9 platser är placerade längs Norra Järnvägs-gatans södra och norra sida. Här finns även en PRH-plats, parkeringsplats för charterbuss och leveransfordon.

BARNPERSPEKTIV

Förslagen gestaltning av Pär Lagerkvists plan har en tydlig uppdelning vilket innebär att stora delar av ytor är trafikseparerade. På så vis skapas sammanhängande ytor för vistelse som inte bryts upp av trafik. Ur barnperspektiv är detta positivt. Längs stråket kan barn och föräldrar vänta utan att oroa sig för trafiken. Barnen har möjlighet att utforska planteringarna och dess kanter. Den nya säkra och tydliga kopplingen mellan Pär Lagerkvists plan och Linnéparken med dess spännande lekmiljöer, gör också att Linneparken blir mer lättillgänglig. Förskjutningen av rondellen medför dock att trafiken kommer närmare lekplatsen i Linnéparken.

PÄR LAGERKVIST PLAN

Genom att höja upp korsningen Norra Järnvägs-gatan / Kungsgatan uppmärksammas bil- och buss trafikanter på att de kör över Pär Lagerkvists plan. Ytan skiljer sig från gatans markbeläggning vilket ytterligare understryker detta. Ambitionen är att trafikanter sänker hastigheten och är extra uppmärksamma när de korsar ytan.

HÄMTA/LÄMNA

Ytan är dimensionerad för att mindre fordon, tex färdtjänst, ska kunna svänga in och hämta/lämna parallellt med huvudstråket. Avståndet till entrén är ca 25m. Efteråt svänger de ut på Norra Järnvägs-gatan och fortsätter österut. Huvudangöring för resenärer och taxitrafik hänvisas till södra sidan av spåren.

TILLGÄNGLIGHET

Huvudstråket som är en förlängning på kommunhusets stråk skiljer sig från övrigt markmaterial på platsen. Passagen på västra sidan av av torgytan i korsningen Norra Järnvägs-gatan - Kungsgatan har i detalj utformas så att den blir tydlig och tillgänglig för alla trafikantgrupper, barn, äldre och personer med funktionsvariation.

Tillgänglig parkering utgörs av 2st PRH platser som är placerade öster om entrén till Kommun- och Stationshuset. Mötesplats för ledsagning är placerad i detta stråk. Ytterligare 1st PRH plats är placerad på södra sidan av Norra Järnvägs-gatan.

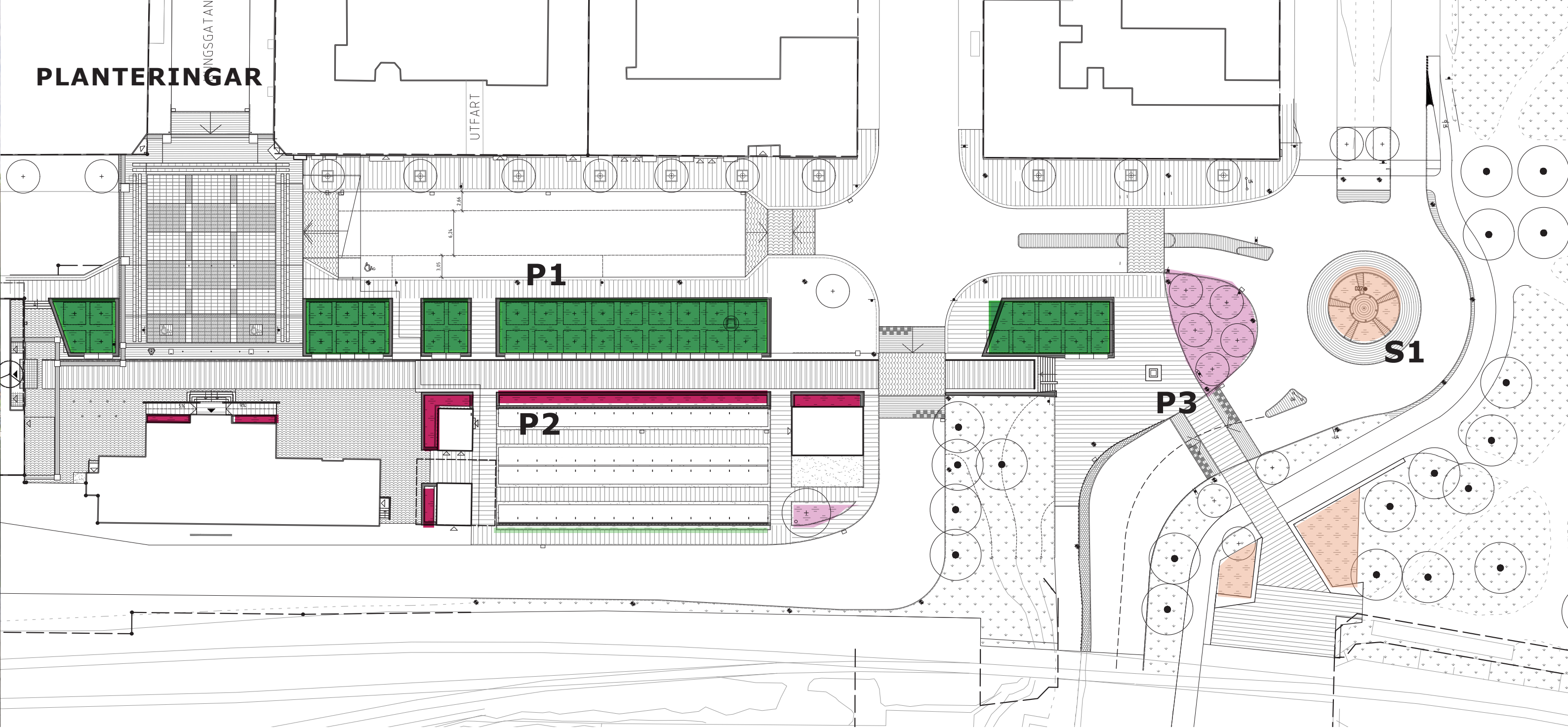
VÄXTMATERIAL

En grön stomme

Målet är att Pär Lagerkvists plan ska ha ett starkt grönt uttryck och återta järnvägs parkens grönska. Vegetationen ska vara en robust stomme och bidra med estetiska och upplevelsemässiga värden samt gynna den biologiska mångfalden.

Formklippta träd

Längs stråket föreslås uppstammade formklippta avenbokar. Formklippta träd anknyter till Växjö's kulturhistoria och bidrar med en tydlig karaktär. Trädens distinkta form hjälper till att hålla ihop Pär Lagerkvists plan som består av många olika delar och annars skulle kunna upplevas som spretig. Träden framhäver tydligt siktlinjen och rörelsestråket mellan Stationsområdet och Linnéparken och bidrar på så vis till att öka kopplingen och närheten till Linnéparken.

Planteringarnas karaktärer

Planteringarna ska ge området olika karaktär över året med bland annat blomsterprakt, höstfärger och vintergröna växter. Varierande blomningstider gynnar såväl pollinerande insekter som upplevelsen hos de besökande och passerande människorna.

Planteringarna inom området har olika karaktär och färgschema:

P1 - Lummigt grönt och friskt vitt

De formklippta träden och den underliggande planteringen skapar ett grön kubiskt stråk. Perenner och buskar i den gröna basen upplevs krispigt fyllig och har inslag av vit blomning som livar upp känslan. Trots det enhetliga färgtemat ska planteringen inte upplevas monoton, utan levande och full med subtila kontraster i bladverk och blomning. Växterna är låga för att uppnå god sikt mellan krona och murkrön. På våren är detta stråk ett blå-lila hav av vårlök.

P2 - Fröjd av vitt och djupt rosa

Dessa planteringar är områdets praktrabatter och det är dessa man ser när man sitter på den långa bänken. En grön-vit bas binder samman planteringen med P1 under träden, men tillskott av djupt rosa och lila bidrar till en uppseendeväckande plantering. Jämfört med P1 har denna plantering inslag av yvigare gräs och inslag av högre växtlighet och klätterväxter. Den höga perenna växtligheten ska inte enbart förläggas i bakkant, utan böljande nå stråket och murens framkant.

På våren är det vårlöken i P1 som har huvudrollen och denna plantering har istället kompletterande lågmälda inslag av vårlök.

P3 - Glatt blålila och fyllig grönska

En plantering med något vildare karaktär än P1 och P2. P2s djuprosa färg övergår här till en lättare, mer lila ton med inslag av rosa, blått och vitt. Arterna ska anpassas halvkugga.

S1 - Årstidsrondellen

Planteringar för sommarblommor. Stora väl tilltagna ytor för sommarblommor som varierar från år till år.

ARTNAMN	M	A	M	J	J	A	S	O	Vintergrön
Taxus baccata 'Repandens' - krypidegran									
Asarum europaeum - hasselört									
Astilbe chinensis 'Visions in White' - plymastilbe									
Brunnera macrophylla 'Mr Morse' – kaukasisk förgätmigej									
Geranium phaeum 'Album'									
Hosta fortunei 'Patriot' - blomsterfunkia									
Luzula nivea - silverfryle									
Pseudofumaria alba - blekgul nunneört									
Tiarella wherryi - skär spetsmossa									
Tradescantia Andersoniana-gruppen 'Innocence' - tremastarblomma									
Anemone blanda 'Blue Shades' - balkansippa									
Crocus x tommasinianus 'Ruby Giant' - hybridsnökrokus									
Crocus vernus 'Grand Maître' - vårkrokus									
Lilium martagon var. album - vit krollilja									
Muscari armeniacum - armenisk pärlhyacint									
Actaea racemosa - läkesilverax									
Aquilegia vulgaris stellata 'Green Apples' - akleja									
Crocus x hybridus 'Cream Beauty' - hybridbägarkrokus									
Crocus sieberi 'Albus' - grekisk krokus									
Narcissus triandrus 'Katie Heath' - orkidénarciss									
Scilla biflora 'Rosea' - tidig blåstjärna									
Tupila kaufmanniana 'Fashion' - näckrostulpan									
Astilbe Arendsii-Gruppen 'Fanal' - astilbe									
Astrantia major 'Moulin Rouge' - stjärnflocka									
Bistorta amplexicaulis 'Fat Domino' - blodormrot									
Chelone glabra - vit sköldpaddsort									
Dicentra formosa 'Bacchanal' - fänrikshjärta									
Hemerocallis 'Arctic Snow' - daglilja									
Luzula nivea - silverfryle									
Polemonium BRESSINGHAM PURPLE 'Polbress' - japanskt blågull									
Clematis 'Royal Velours' - viticella-klematis									
Hedera helix GRAFIK E - murgröna									
Clematis Atragene-gruppen 'Georg' E - atragene-klematis									

Urval av perenner, buskar och vårlök i planteringsytorna.
Tabellen redovisar blomningstid maj-okt.

GRÖNSTRUKTUR TRÄD

PELARFORMIGA TRÄD LIKT VÄSTRA DELEN
AV NORRA JÄRNVÄGSGATAN

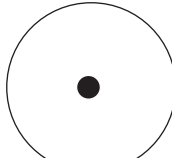
BEFINTLIG
PYRAMIDALM
ERSÄTTTS AV
NYTT SOLITÄR-
TRÄD

STORSLAGEN TRÄDGRUPP
MED VÅRBLOMNING. I
LÄNKEN MELLAN PÅR
LAGERKVISTS PLAN OCH
LINNÉPARKEN

FORMKLIPPTA TRÄD MED TYDLIG SIKTLINJE

LINNÉPARKEN OCH VÄXJÖSJÖN

VÄXJÖ STATION OCH KOMMUNHUS
FG +165,20

- Nytt träd Totalt 66st
- Befintligt träd
- Befintligt träd som föreslås fällas Totalt 15st
- Tidigare befintligt träd som fällts Totalt 22st

PÄR LAGERKVISTS PLAN

VISUALISERING AV TORGYTAN I KORSNINGEN
NORRA JÄRNVÄGSGATAN - KUNGSGATAN
Utförs sommar och höst 2022. Beräknas vara klart våren 2023.

MÅLBILDSUPPFÖLJNING

Platsen i staden

Tydliggöra kopplingen för fotgängare och cyklister mellan stationsområdet, Linnéparken, Växjösjön och centrum.

Svar:

Den formklippta trädraden, det centrala gångstråket samt passagen mot Linnéparken och Växjösjön gör kopplingen för fotgängare och cyklister både visuellt tydlig och fysiskt enkel att följa. Val av markmaterial och höjdsättning är valda med hänsyn till detta.

Göra Pär Lagerkvists plan till en plats med tydlig identitet.

De formklippta träden, långbänken, markmaterial och utrustning bidrar till att ge Pär Lagerkvists plan en tydlig egen identitet, som samtidigt förhåller sig till omgivningen på respektfullt och historiskt förankrat sätt.

Hela resan perspektivet

Nod för enkla byten och koppling mellan cykel - buss - tåg. En enkel och positiv reseupplevelse bidrar till att minska biltrafiken.

Utformningen har resenären och besökaren i fokus. Gångstråk och vistelseytor är utformade för att intuitivt leda resenärer och besökare rätt.

- Buss ska kunna köra ut på Norra Järnvägsgatan via Pär Lagerkvists plan. Buss ska kunna vända öster om nya Kommun- och Stationshuset.

Länstrafikens bussar kommer att kunna köra ut via Raul Wallenbergs gata söder om Pär Lagerkvists plan och vända i den nya rondellen.

- Angöring - Platser för korttidsparkering, charterbuss och leveranser på Norra Järnvägsgatan.

Platser för korttidsparkering, charterbuss och leveranser kommer att finnas på Norra Järnvägsgatan.

- Plats för så många cykelparkeringar som möjligt.

Plats för 608 cyklar under tak, 72 cyklar i garaget samt plats för 6 lådcyklar under tak.

Kulturhistoria

Respekt till rutnätsstaden och dess struktur

Järnvägens betydelse och dess siktlinjer

Trädrader som kulturhistoriskt element

Grönstruktur

Öka nåbarheten till Linnéparken och Växjösjön för att stärka deras funktion som viktiga gröna rekreatiomsområden.

Förstärka grönstrukturen / Addera element till Växjös grönstruktur

I största möjliga mån undvika att fälla befintliga träd

Svar:

Utformningen av gator, torg och trafiklösningar är anpassad till rutnätsstadens struktur. Rondellens nya läge i förlängningen av Linnégatan rätar upp och ökar anknypningen till rutnätsstaden.

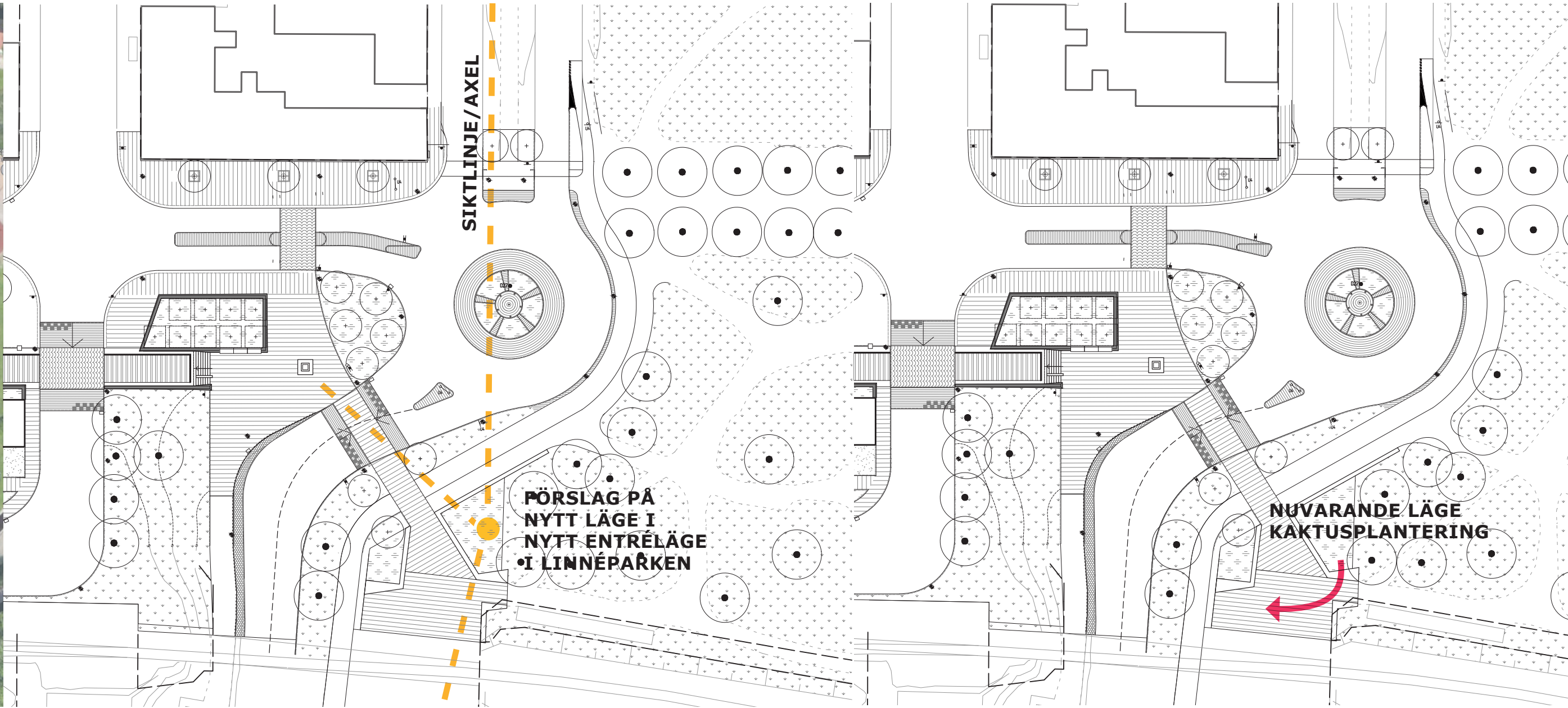
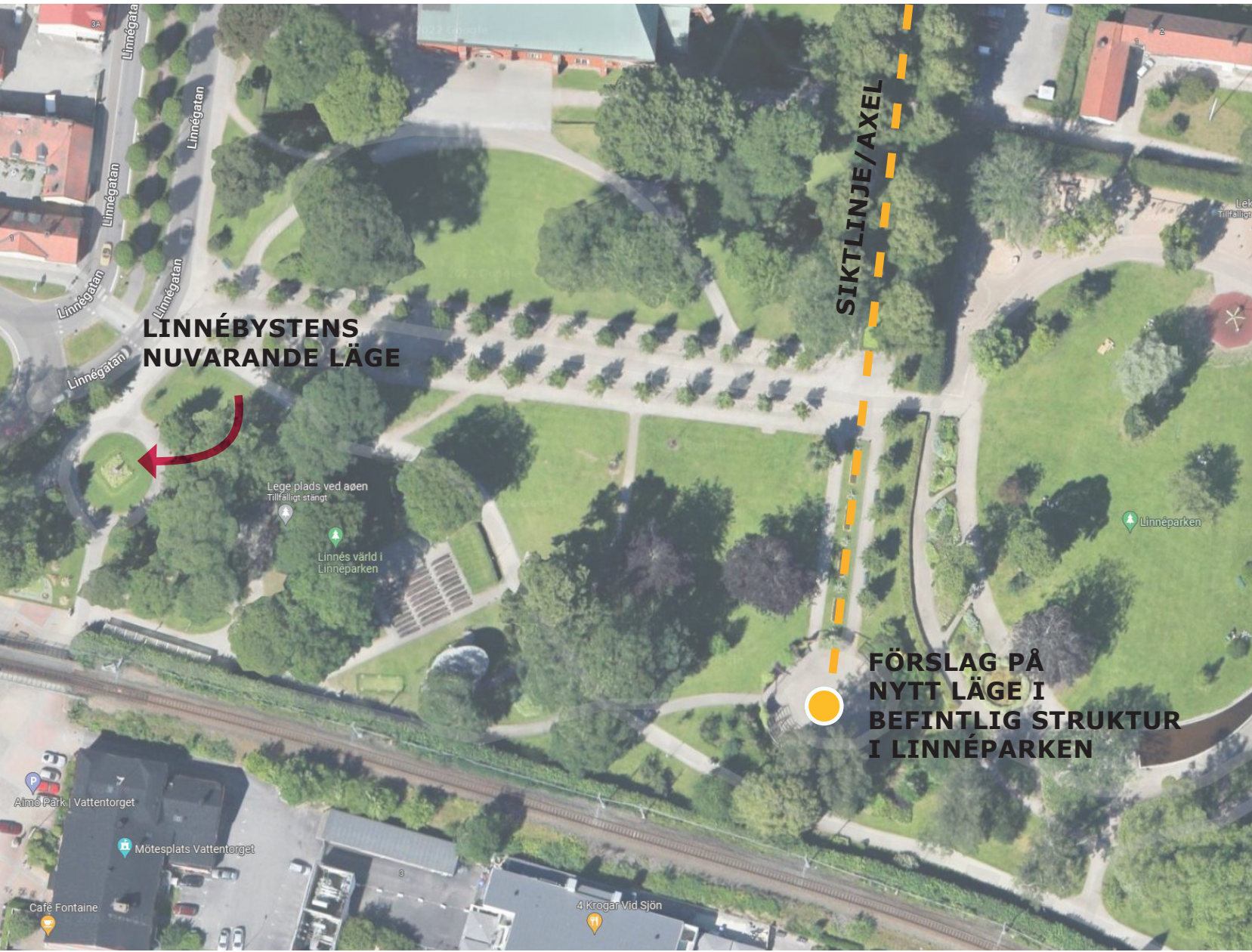
Nytt inslag av grönska återkopplar till den tidigare Järnvägsparkens innehåll. Gamla Stationshuset har fortsatt en central axel in mot centrum, och siktlinjen i öst-västlig riktning är grund för förslaget.

Formklippta träd har ett starkt kulturhistoriskt arv i Växjö. Trädrad längs Norra Järnvägsgatan.

Förslaget gör intrång i Linnéparken. Utformningen är dock framtagna med utgångspunkt i att begränsa intrånget och samtidigt skapa en tydlig entré och en stark koppling mellan stationsområdet, Linnéparken och Växjösjön. Fler träd planteras än vad som tas ner. Utrymme för grönska och vistelse har prioriterats. Några av de större träd som tas ner är riskträd eller i dålig kondition, t ex almen och lönnen mot Vattentorget. Ett antal befintliga träd kommer att behöva fällas för att åstadkomma nya förbättrade kopplingar. En nackdel med förslaget är att trafiken kommer närmare lekplatsen i Linnéparken.

LINNÉBYSTEN

Förslag på placeringar av Linnébysten som uppfyller kraven om en tydlig siktlinje och fond, samtidigt som den införlivas i en tydlig struktur och inte kräver fällning av träd.

För att uppnå en tydlig koppling mot Vattentorget och Växjösjön föreslås kaktusplanteringen få en ny placering i Linnéparken.

KAKTUSPLANTERINGEN

Möjliga nya placeringar för kaktusplantering i solexponerat läge.

UNDERLAG
REFERENS/UNDERLAGS LISTA

Cykelprogram Växjö stationsområde
20170403 Växjö kommun

Parkeringsutredning Växjö stationsområde,
behovsanalys korttidsparkering
20170328 Tyréns

Trafikutredning Linnérondellen
20190218 Norconsult

Detaljplan VÄXJÖ 10:41 m.fl. (Norra stationsområdet)
Centrum i Växjö, Växjö kommun
20170228 Växjö kommun

Kulturmiljö Växjö Fördjupad beskrivning av ett
riksintresse för kulturmiljön
Utgiven 2009 av Länsstyrelsen

Norra järnvägsgatan Granskningshandlingar
20180625 Växjö kommun

Primärkarta
20190318 Växjö kommun

Riskbedömning PM - Riskbedömning för del av
stationsområdet Växjö
20190822 WSP

Tekninkhus Bygglövshandling
20191031 Vöfab Skanska

Tidigare programhandlingar
White Växjö nya station och stadshus
Informationshandling - Gestaltningförslag yttre miljö
20170531

Tyréns Gestaltningsprogram
Norrabantorget/Pär Lagerkvist plats
20190529

Analys alternativ bussvändplats Växjö stationsområde
200504 Trivector

Inmätning Träd i Linnéparken
200414

NYA LINNÉRONDELLEN

